

Lisa 1
Häädemeeste valla
hetkeolukorra ülevaade 2025

SISUKORD

1.	Häädemeeste valla iseloomustus	3
1.1	<i>Häädemeeste vald võrdluses teiste Eesti omavalitsustega</i>	4
2.	Sümboolika	6
2.1	<i>Häädemeeste vallal on vapp ja lipp.</i>	6
3.	Rahvastik	7
3.1	<i>Rahvastiku loomulik iive</i>	9
3.2	<i>Rändesaldo</i>	9
3.3	<i>Rahvastiku jagunemine vanusegruppide lõikes</i>	10
3.4	<i>Tegusa elanikkonna visioon ja arengu kitsaskohad</i>	10
4.	Ettevõtluskeskkond ja planeerimistegevus	11
4.1	<i>Planeerimistegevus</i>	12
4.2	<i>Ettevõtluse arenduse visioon ja kitsaskohad</i>	14
5.	Haridus- ja noorsootöö, täiskasvanuharidus	15
5.1	<i>Elukestev õpe ehk täiskasvanuharidus</i>	19
5.2	<i>Haridus-, noorsootöö ja täiskasvanuhariduse visioon ja kitsaskohad</i>	20
6.	Kultuur, sport ja vaba aeg	21
6.1	<i>Kultuur, spordi ja vaba aja visioon ja kitsaskohad</i>	22
7.	Sotsiaaltoetused ja tervishoid	23
7.1	<i>Sotsiaaltoetuste ja tervishoiu visioon ning kitsaskohad</i>	26
8.	Teed, tänavad, sillad ja tänavavalgustus	27
8.1	<i>Kergliiklusteed ja tänavavalgustus</i>	28
8.2	<i>Sillad</i>	28
8.3	<i>Teede, tänavate ja tänavavalgustuse visioon ja kitsaskohad</i>	28
9.	Loodus- ja elukeskkond	29
9.1	<i>Loodus- ja elukeskkond, visioon ja kitsaskohad</i>	31
10.	Elanikkonnakaitse	32
10.1	<i>Elanikkonnakaitse visioon ja kitsaskohad</i>	33
11.	Haldussuutlikkus, avatud valitsemine ja partnerlus	34

1. Häädemeeste valla iseloomustus

Häädemeeste vald asub Pärnu maakonna lõunaosas kitsa mereäärse ribana Pärnu linna ja Läti Vabariigi piiri vahel. Tegemist on maa-alalt Eesti ühe pikima vallaga, ulatudes pikkuselt ligi 60 kilomeetrini. Praegustes piirides moodustati Häädemeeste vald 2017. aastal seniste Häädemeeste ja Tahkuranna valdade ühinemise järgselt. Ajalooliselt on Häädemeeste vald olnud tükike Liivimaad. Valla keskus asub Uulus, teenuskeskus Häädemeeste alevikus. Häädemeeste valda iseloomustab merelähedus, luited, rabad ning ilusad männimetsad, mistõttu on vald populaarne suvituspiirkond. Häädemeeste vallas on kaks alevikku - Häädemeeste ja Võiste ning 29 küla- Soometsa, Võidu, Sooküla, Arumetsa, Nepste, Pulgoja, Papisilla, Rannametsa, Krundiküla, Penu, Jaagupi, Kabli, Orajõe, Majaka, Treimani, Metsapöole, Ikla, Massiaru, Urissaare, Uemaa, Uulu, Laadi, Leina, Lepaküla, Metsaküla, Tahkuranna, Piirumi, Mereküla ja Reiu (joonis 1).

Vald on oma kuju, asukoha, ajaloo ja väliste mõjutegurite poolest väga mitmekesine. Pikliku kujuga valla põhjapoolne osa on enam mõjutatud Pärnu linna lähedusest, lõunapoolne osa on aga tihedamalt seotud piirkonna ajalooliste traditsiooniliste tegevusaladega ning osaliselt ka sisutihedama kogukonnaeluga.

Valla territooriumile jäävad külad on väga erinevad ja neile ühtse arengutee ettenägemine ei ole mõistlik, kuna eri piirkondi mõjutavad tegurid erinevad suuresti.

Joonis 1: Häädemeeste vald (allikas: [Maa- ja Ruumiamet.ee](http://Maa-jaRuumiamet.ee))

1.1 Häädemeeste vald võrdluses teiste Eesti omavalitsustega

[Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee) veebilehel avaldatud linnade ja valdade 2024. aasta teenustasemete tulemused peegeldavad kohalike teenuste kvaliteeti Eesti eri paigus.

Keskmine omavalitsus

Häädemeeste vald

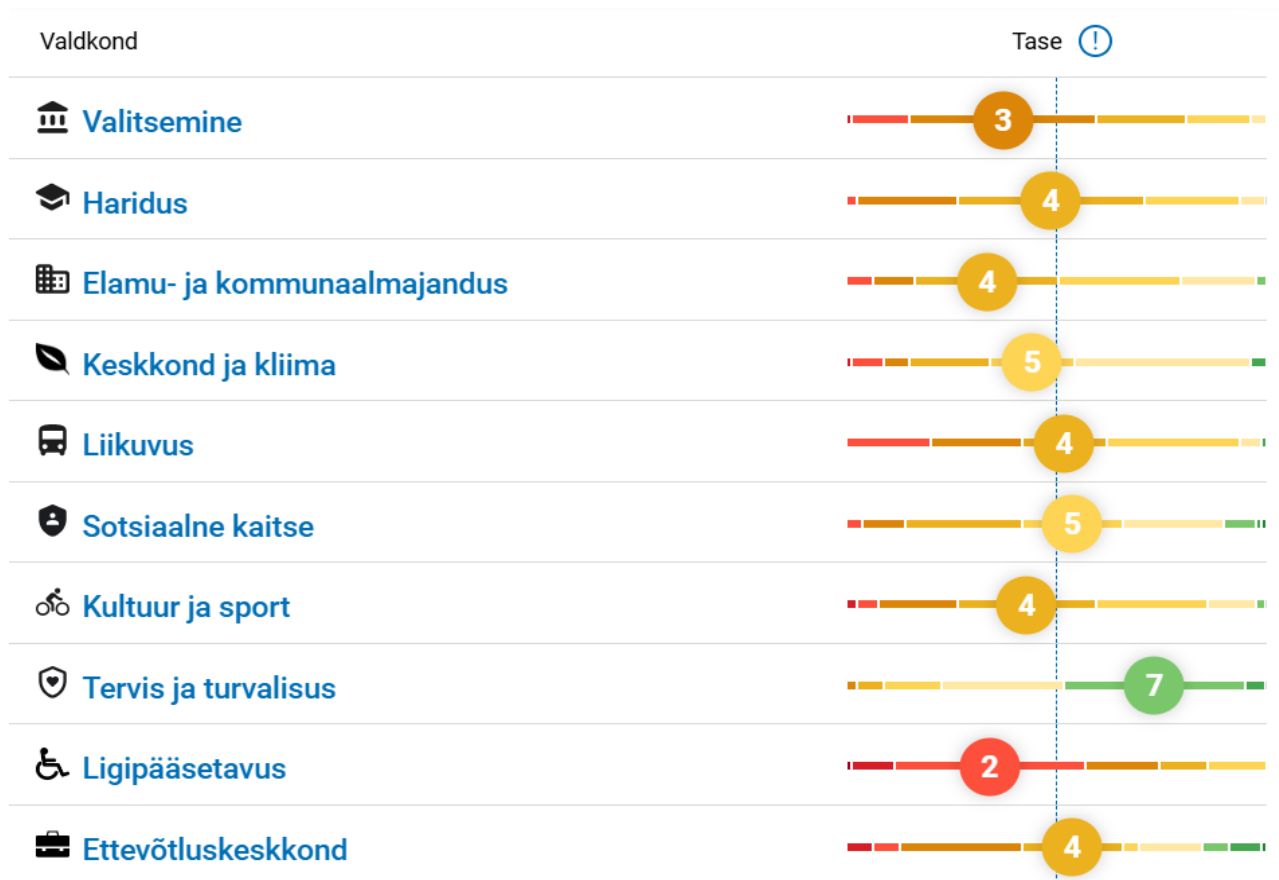

Joonis 2: Eesti omavalitsuste keskmine teenuste (allikas: minuomavalitsus.ee)

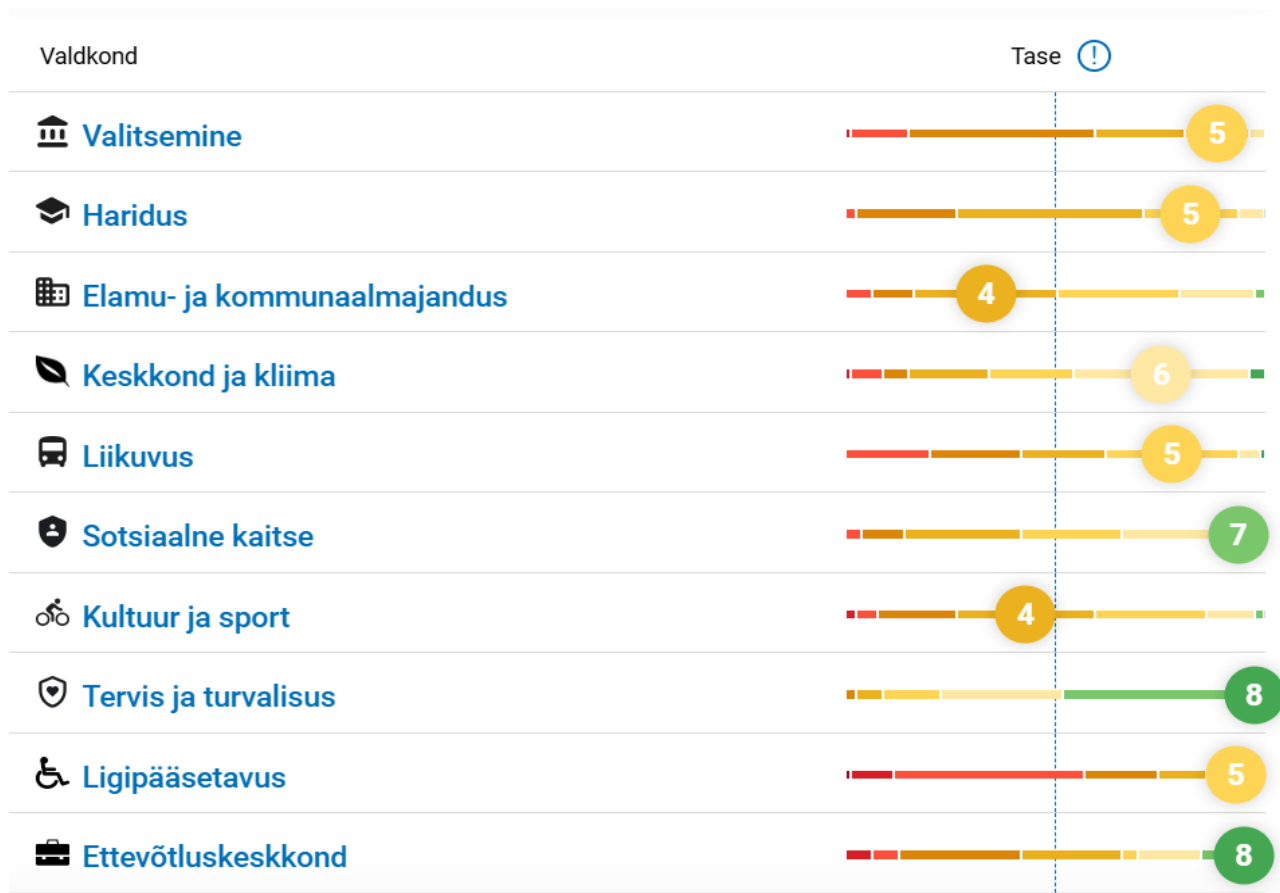
Joonis 3: Häädemeeste vallas teenuste (allikas: minuomavalitsus.ee)

Joonisel nr 4 on kirjeldatud kõigi Eesti omavalitsuste 2024. aasta teenustasemed. Elanike seas läbiviidud küsitlustulemused näitavad, et Eesti elanikud keskmiselt on enim rahul tervise- ja turvalisuse valdkonnateenustega ja neid valdkondi puudutava info kättesaamisega.

Joonis 4: Eesti elanike rahulolu elukeskkonna ja teenuste kättesaadavusega (allikas: minuomavalitsus.ee)

Häädemeeste valla poolt pakutavate teenuste ülevaade on kirjeldatud järgneval joonisel. Tulemuste põhjal ületab Häädemeeste vald pakutavate ja elanikele kättesaadavate teenuste osas kõigis valdkondades Eesti keskmise omavalitsuse teenustasemeid ja jõudis teenustaseme koondhinnanguna Eesti parimate omavalitsuse hulka. Teenustasemete analüüsi tulemusel tõsteti esile Häädemeeste, Kadrina, Muhu ja Nõo vallad ning Tartu linn.

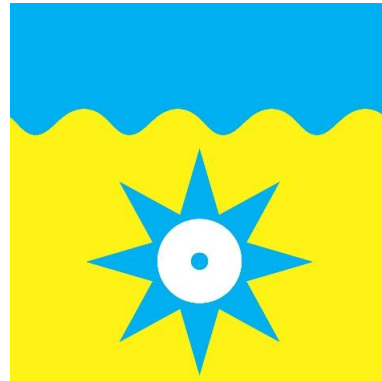
Joonis 5: Häädemeeste valla elanike rahulolu elukeskkonna ja teenuste kättesaadavusega
(allikas: <https://minuomavalitsus.ee/>)

2. Sümboolika

2.1 Häädemeeste vallal on vapp ja lipp.

Joonis 6: Häädemeeste valla vapp

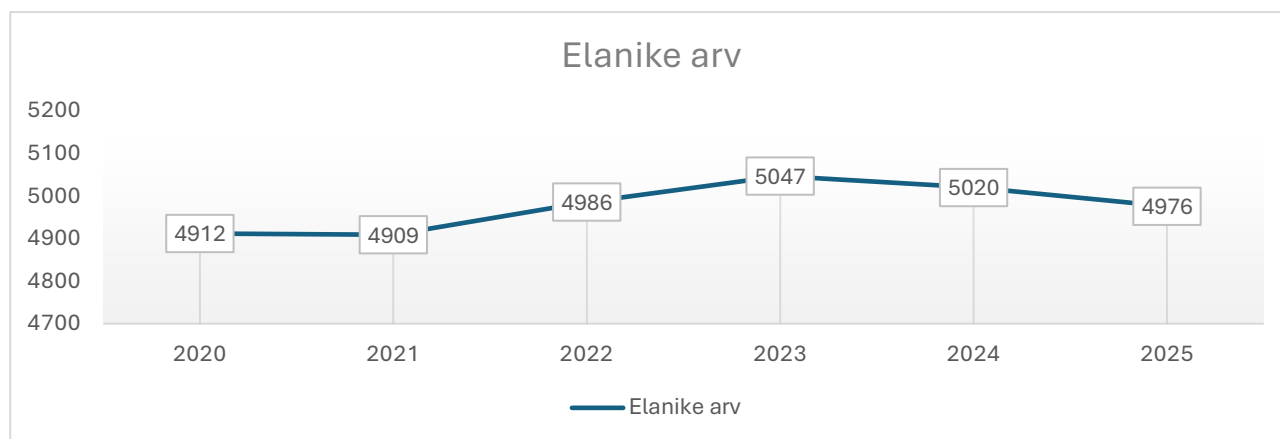
Joonis 7: Häädemeeste valla lipp

Vapil osutab kaljas Häädemeeste valla ajaloos suurt tähtsust omanud purjelaevaehitusele. Mürhambuline päis sümboliseerib riigipiiri, hõbetäht sihiteadlikkust ja eesmärgikindlust. Kuld tähistab väärikust, õnne ja heaolu; sinine märgib merd, tõde ja lootust; hõbe on valguse ja puhtuse tähis.

Lipul sümboliseerib kaheksaharuline täht vaimuvalgust, haridust ja taassündi. Vesikivi viitab Tahkuranna vallas sündinud Konstantin Pätsile. Kuldne värvus viitab Pärnumaale, kuld tähistab ühtlasi päikest ja liivarandu, samuti elujõudu ning rõõmu. Sinine värvus märgib merd.

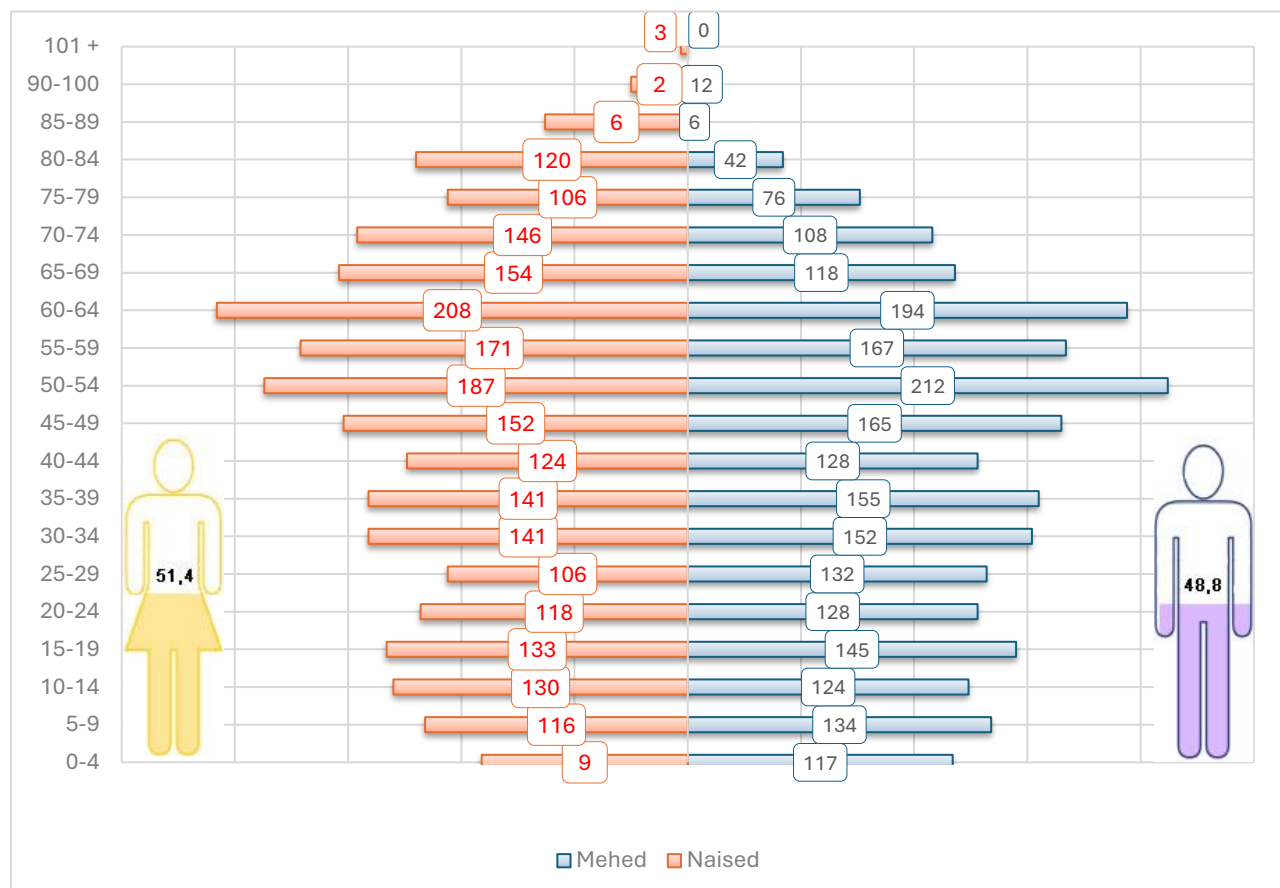
3. Rahvastik

01.01.2025 aasta seisuga elab [Rahvastikuregistri](#) andmetel Häädemeeste vallas 4 976 elanikku, mis moodustab maakonna elanike arvust 6,5%. Rahvaarv on viimasel viiel aastal püsinud suhteliselt stabiilsena olles viimasel kolmel aastal väikeses languses (vt *joonis 8*). 2025 aasta 1. jaanuari seisuga on rahvaarv võrreldes 2020. aastaga tõusnud 64 inimese võrra, mis protsentuaalselt moodustab 3,35% kasvutrendis.

Joonis 8: Elanike arv aastatel 2020 – 2025 (allikas: [Rahvastikuregister](#))

Rahvaarvu muutus võrrelduna naaberomavalitsuse Saarde vallaga on Häädemeeste valla rahvaarv positiivsem, kuna Saarde valla rahvaarv samal perioodil on vähenenud 5,82% ehk 265 elaniku võrra. Rahvastiku muutuse peamine põhjus seisneb valla viimaste aastate negatiivses loomulikus iibes, kus surmade arv ületab sündide arvu.

Joonis 9: Rahvastik soo ja vanuse järgi (allikas: [Rahvastikuregister](#))

[Arengustrateegia Pärnumaa 2035+](#) toob välja, et maakonnas on viimase veerandsaja aasta jooksul toimunud enamikes omavalitsustes elanike arvu vähenemine sarnaselt peaaegu kõigi maakondadega. Samas on vähenemise tempo Pärnumaal olnud üks väiksemaid Eestis. Viimase veerandsaja aasta jooksul on rahvastik ümber paiknenud ka maakonnasiseselt. Valglinnastumise tõttu on Pärnu linn „valgunud“ üle asustusüksuse piiride ja seetõttu kaotanud oma elanikke, mis aga olulisel määral on positiivselt mõjutanud linnalähedasi asustusüksuseid, omavalitsusi, kelle rahvaarv on valdavalt kasvanud (*Tabel 1*).

Pärnus ja selle lähiümbruse asulates elab 2025. aasta seisuga statistikaandmetele tuginedes ligi kolmveerand maakonna rahvastikust. Seega moodustab linnast ja selle lähiümbrusest kaugemale jäävate asustusüksuste elanike arv vaid veerand maakonna elanikkonnast. Mida kaugem piirkond keskusest, seda hõredam on asustus. Pärnu linna lähiümbrus on Eesti suuruselt peale Tallinna ja Tartu linna kolmas valglinnastumise piirkond.

Tabel 1: Elanike arv külades (allikas: [Rahvastikuregister](#))

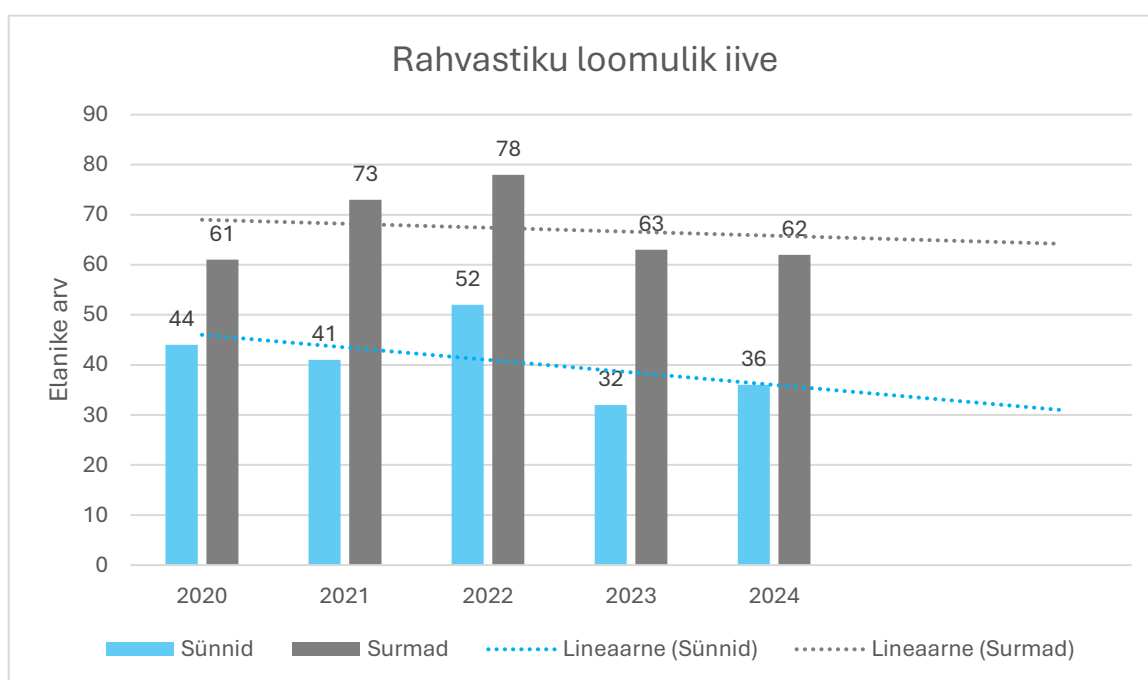
Küla/alevik	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutus +/-
Arumetsa küla	104	98	96	91	94	97	-12
Häädemeeste alevik	563	544	543	529	514	510	-53
Ikla küla	145	145	142	138	134	133	-12
Jaagupi küla	66	63	67	64	65	62	-4
Kabli küla	248	239	237	232	230	234	-14
Krundiküla	98	102	93	89	83	87	-11
Laadi küla	461	484	511	536	551	537	76
Leina küla	52	50	54	55	55	54	2
Lepaküla	108	111	110	108	108	110	2
Majaka küla	49	49	54	52	55	57	8
Massiaru küla	79	81	84	74	70	70	-9
Mereküla	72	81	83	83	86	88	16
Metsaküla	68	66	63	71	70	72	4
Metsapoole küla	99	100	98	95	106	105	6
Nepste küla	37	32	28	29	26	26	-11
Orajõe küla	40	38	36	38	38	42	2
Papisilla küla	56	56	57	57	59	58	2
Penu küla	65	60	58	57	55	57	-8
Piirumi küla	51	54	56	57	56	55	4
Pulgoja küla	65	59	61	61	62	64	-1
Rannametsa küla	147	151	162	152	147	152	5
Reiu küla	527	550	559	590	609	595	68
Sooküla	56	50	55	52	49	41	-15
Soometsa küla	114	110	119	116	121	117	3
Tahkuranna küla	186	181	198	222	220	209	23
Treimani küla	195	192	187	186	179	169	-26
Urissaare küla	66	67	72	76	75	76	10
Uemaa küla	24	22	21	29	23	25	1
Uulu küla	516	517	537	527	531	535	19
Võidu küla	84	86	77	76	77	74	-10
Võiste alevik	451	446	446	451	444	437	-14
Elukoht teadmata						27	

Häädemeeste vallas on kaks alevikku ja 29 küla. Elanike arv on 2025. aasta alguse seisuga võrreldes 2020. aastaga kasvanud 17 ja vähenenud 14 asustusüksuses.

3.1 Rahvastiku loomulik iive

Valla sündide ja surmade vahe, mille puhul ületab surmade arv oluliselt sündide arvu, näitab rahvastiku vananemist ja loomuliku iibe negatiivset trendi. (Joonis 10).

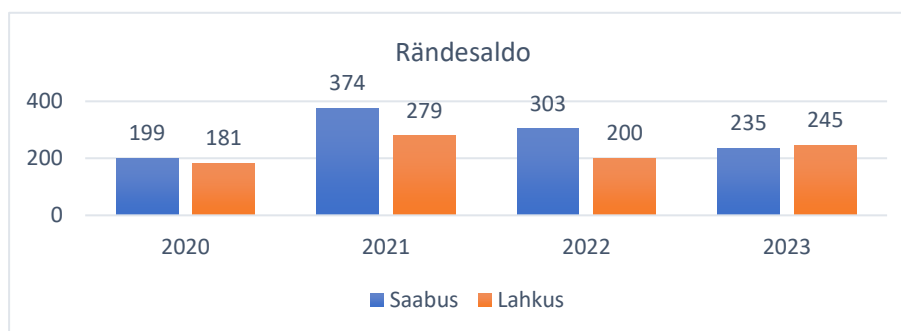
Rahvastiku vananemine toob kaasa suurema vajaduse vanemaealistele suunatud teenuste arendamiseks, samuti füüsilise keskkonna kohandamiseks ja arendamiseks, et luua liikumiskustega isikutele võrdsed võimalused.

Joonis 10: Rahvastiku loomulik iive (allikas: [Rahvastikuregister](#))

3.2 Rändesaldo

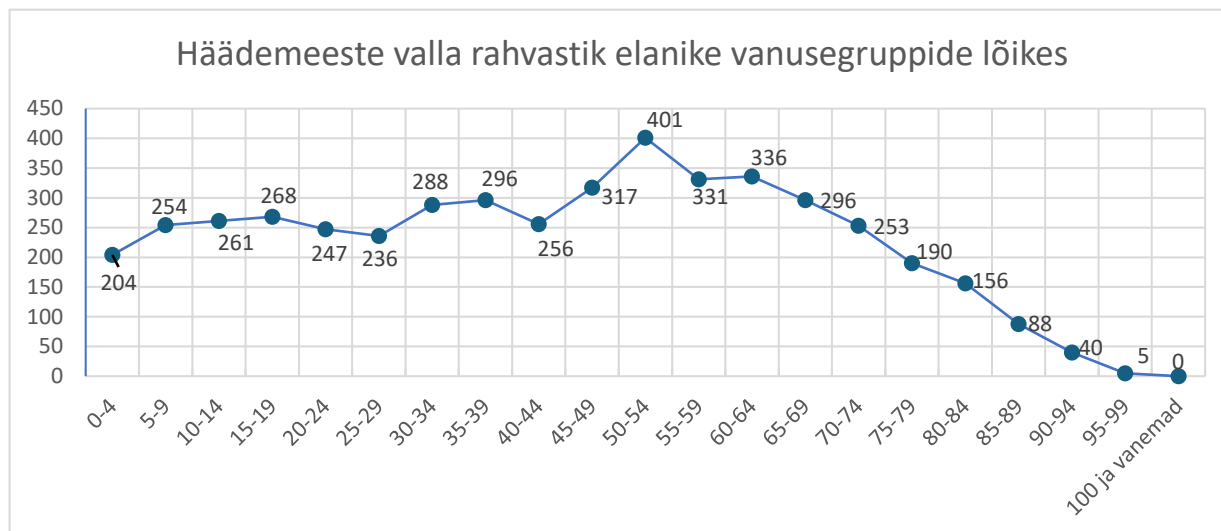
Sisse – ja väljarände saldo on viimastel aastatel olnud pigem positiivne. Aastatel 2021 ja 2022 ületab valda sissearvanud inimeste arv oluliselt väljaräänanud inimeste arvu. Rände üheks mõjuteguriks võib nimetada koroonapandeemia (koroonaviirus SARS-CoV-2 tekitatud (COVID-19) puhangut, mis sai alguse 2019. aasta sügisel Hiinas), põhjustades elanike soovi asuda elama hajaasustusega piirkonda. Elanike ränne on positiivne valdavalt valla linnalähedaste külade lõikes (Tabel 1).

Joonis 11: Rändesaldo (Statistikaamet, 2025)

3.3 Rahvastiku jagunemine vanusegruppide lõikes

Rahvastiku jagunemine vanusegruppide lõikes 01.01.2024 a seisuga (*Joonis 12*) iseloomustab kohapeal elavate elanike vanuselist struktuuri, mille alusel saame hinnata tulevaste aastate elanikkonna muutuseid ning koos sellega teenuste vajadusi, sh avalike teenuste vajadusi.

Joonis 12: Häädemeeste valla rahvastik elanike vanusegrupi lõikes 01.01.2024

3.4 Tegusa elanikkonna visioon ja arengu kitsaskohad

Visioon: Kodanikualgatuste ja ühistegevuste toetamine, et vallas oleksid aktiivsed ja uuendusmeelsed ning oma kogukonna hea käekäigu eest seisvad inimesed, panustades seeläbi piirkonna positiivse maine kujundamisse.

Kitsaskohad:

- Elanikkonna vananemine, eakate osakaalu suurenemine ja rahvastiku vähenemine.
- Ääremaastumine, piiratud elutähtsate teenuste kättesaadavus (pikad vahemaad), elanike vähenemine keskustest kaugemates piirkondades.
- Piiratud transpordivõimalused, arvestades elanike paiknemist ja liikumisvajadusi.

4. Ettevõtluskeskkond ja planeerimistegevus

Kohalik omavalitsus saab luua soodsad tingimused ettevõtluse loomiseks ja arenguks eelkõige läbi planeeringute. Valla üldplaneeringus on äri,- kaubandus- ja teenindustevõtte alad planeeritud Ikla piiriäärsele alale, Häädemeestel Pärnu-Ikla ja Häädemeeste-Tõitoja maantee ristumisalale, Võiste küla läbiva Pärnu-Ikla maantee lähedusse ning suurimad alad Pärnu linna lähedasele Reiu küla piirkonda. Omavalitsus roll on kavandada ja luua soodsad tingimused ettevõtluspiirkondade arenguks. See hõlmab infrastruktuuri loomist ja parendamist, juurdepääsuteede loomist ning vajalike teenuste (vee- ja kanalisatsioonisüsteemi jmt) kättesaadavaks tegemist, eesmärgiga soodustada ettevõtluse arengut, kasvu ja mitmekesistamist piirkonnas.

Ettevõtluse arendamisel on piirkonna eelisteks suvepealinna Pärnu lähedus, meri ja mererand ning suurepärane logistiline asend rahvusvahelise maantee Via Baltica ääres. Kõrge männimetsaga kaetud rannaluidete vöönd, millest mere poole jäävad liivarannad on nii kohalike kui puhkajate seas populaarsed piirkonnad läbi aegade. Suurima hooajalise potentsiaaliga on loodus-, matka- ja rannaturismi arendamine.

Hoides korras üldkasutatavad puhke- ja rekreatsioonialad, loome sellega baastaseme piirkonna turismialaseks ettevõtlusarenguks eeldusel, et Pärnu-Ikla suunal möödujad siin peatuvad ja siia tagasi soovivad pöörduda. Avalike rohe- ja puhkealade korrashoid, suunavate viitade, infotahvlite paigaldamine on vähim, mis on vajalik külastajate suunamiseks puhke- ja rekreatsioonialadele, toetades sellega kaudselt ettevõtlust ja puhkemajanduse arengut.

2025. aasta seisuga tegutseb vallas ligikaudu 31 majutusettevõtet, kes pakuvad erinevaid aktiivse puhkuse võimalusi. Olulised piirkonna maine loojad ja turistide meelitajad on mittetulunduslike ühingute poolt korraldatud piirkonna festivalid jmt laiemale avalikkusele suunatud sündmused: Kabli Päikeseloojangu festival, Häädemeeste Hää sündmuste sari, Tahkuranna suvefestival, Uulu Lamba Vest, Pärnumaa Vanatehnikapäev, surfilaagrid jt. Mainesündmuste kaudne mõju ulatub ka ettevõtluse arengu toetamisele, luues sündmuste läbiviimiseks kaubanduse ja teenuste vajaduse. Olulisemad turismiteenuse pakujad on Lottemaa, RMK, Jõulumäe tervisespordikeskus, Pärnu Bay Golf Links ja Lapanina hotell.

Omavalitsusel on ettevõtjate laiema tuntuse loomiseks võimalik koostada piirkonda ja ettevõtlust reklaamivaid trükiseid ning kaarte, mida sündmustel ja üritustel levitada. Sellega saab omavalitsus anda väikese panuse turismimajanduse edendamiseks.

Häädemeeste valda läbib RMK matkarada ning Euroopa E9 (European Long Distance Path E9) matkarada. Pärnu lahe mereäärset piirkonda ja ettevõtteid tutvustava ühisprojekti Romantilise Rannatee raames on piirkonna vaatamisväärsuseid tutvustavad infostendid paigaldatud Häädemeestele ja Kabli randa ning Ikla piiripunkti.

Omavalitsuse eestvedamisel toimub regulaarselt Häädemeeste Ettevõtjate Inspiratsioonipäev (HEI!), mis annab võimaluse omavahelise info vahetamiseks ja oluliste teemade aruteluks.

4.1 Planeerimistegevus

Kohaliku omavalitsuse ülesanne ja kohustus on kehtestada omavalitsuse territooriumi üldplaneering. Üldplaneeringu eesmärk on määratleda ja suunata kohaliku omavalitsuse territooriumi üldist ruumilist pikaajalist arengut ja maakasutust, sh näha ette ettevõtluseks, eelkõige tootmisettevõtluseks sobilikud alad.

Lisaks ettevõtluseks sobilike alade määratlemisele hõlmab üldplaneering maakasutuse, ehitustegevuse, infrastruktuuri ja keskkonnakaitse põhimõtete ning kultuuri- ja ajalooväärtuste alade ja objektide määratlemist. Üldplaneering aitab tagada tasakaalustatud ja jätkusuutlikku ruumilist arengut, arvestades nii majanduslikke, sotsiaalseid kui ka keskkonnavalaseid aspekte.

Häädemeeste valla territooriumil reguleerivad planeerimistegevust lisaks riiklikule seadusandlusele:

- [Pärnu maakonna planeering](#) (2018);
- Pärnu maakonnaplaneering „[Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine](#)” Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering (2018);
- Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneering „[Põhimaantee nr 4 \(E67\) Tallinn–Pärnu–Ikla \(Via Baltica\) trassi asukoha täpsustamine km 92,0- 170,0](#)” (2017);
- [Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering](#) (2017);
- [Tahkuranna valla üldplaneering](#) (kehtestatud Tahkuranna Vallavolikogu 31.05.2012 määrusega nr 11);
- [Häädemeeste valla üldplaneering](#) (kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 19.06.2013 määrusega nr 8);
- [Häädemeeste valla rannaalade osaüldplaneering](#) (kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 22.02.2018 otsusega nr 17);
- [Kabli ja Treimani supelrandade osaüldplaneering](#) (kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 29.06.2007 määrusega nr 8);
- [Treimani supelranna osaüldplaneering](#) (2007);
- [Lemme telkimisala osaüldplaneering](#) (kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 10.03.2004 määrusega nr 8);
- [Krapu telkimisala osaüldplaneering](#) (kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 20.04.2005 määrusega nr 7).

Teemaplaneeringutest mõjutab valda enim Via Baltica teemaplaneering, mille tulemusel on valminud Pärnu linna piirist Valga mnt ristmikuni neljarealine maantee ja mitu kahetasandilist ristmiku. Nii on suurenenud maantee läbilaskevõime, kuid osalt on muutnud keerulisemaks kohalike elanike ligipääs kodule.

Rahvusvaheline raudtee [Rail Baltic](#) on planeeritud läbima valda põhja- lõunasuunal. Põhjaosas möödub raudtee elamukruntide vahetust lähedusest, lõunaosas läbib raudteetrass metsamassiive. Olemasolev raudtee asukoha planeeringu mõjud nii kohalikele elanikele kui omavalitsusele on optimeeritud ja minimaalsete mõjudega arvestades kõiki võimalike alternatiivseid lahendusi. Olemasoleva raudtee planeeringu trassikoridori täpsem info ja ülevaade koos kaardimaterjaliga on kättesaadav [Rail Baltica kodulehelt](#).

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolt läbiviidud küsitluse tulemusena on Häädemeeste valla elanikud 2024. aasta seisuga ettevõtluskeskkonnaga Häädemeeste vallas rahul. Täpsemad andmed on leitavad [Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee) veebilehel.

Ettevõtluskeskkond

8

Joonis 13: Elanike rahulolu ettevõtluskeskkonnaga ([Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee), 2025)

Joonisel 13 kirjeldatud vertikaalne sinine punktiirjoon tähistab Eesti keskmist rahulolu ettevõtluskeskkonnaga, number (8) joone paremas ääres, märgib Häädemeeste valla elanike küsitluse põhjal antud tulemust.

Vallas tegutsevad ettevõtted toetuvad majanduslikele eeldustele, milleks on haritava maa olemasolu, mere lähedus, olemasolev tööstuslik infrastruktuur ning primaar- ja sekundaarsektoris vajalike oskustega tööjõu olemasolu. Häädemeeste vallas tegutsevaid ettevõtteid iseloomustab väike töötajate arv (Tabel 2).

Häädemeeste vallas sissekirjutust omavate tööealiste elanike arv vanuses 15 kuni 74 eluaastat on 01.01.2025. aasta seisuga 3 525, moodustades elanikkonna koguarvust 70,8%. Võrreldes Häädemeeste vallas sissekirjutust omavate tööealiste elanike koguarvu Eesti keskmisega, milleks Statistikaameti andmetel on 74,6%, jääb Häädemeeste valla tööealiste elanike arv madalamaks. Madalam tööealiste koguarv toob kohalikule omavalitsusele kaasa madalama maksutulu avalike teenuste osutamiseks (lasteaiad, koolid, kultuuri- ja spordiasutused, hooldekodud, kohalike teede hooldus jmt). Eesti tööjõus osalejate määr (74,6%) on võrreldes teiste riikidega mõnevõrra madalam. Näiteks on Rootsis samasse vanuserühma jäävate tööjõus osalemise määr 82%, Saksamaal 77%, Prantsusmaal aga madalam, 72%.

Eestis tervikuna on tööjõus osalemise määr seega pigem konkurentsivõimeline. Tööjõus osalemise määr tervikuna näitab elanikkonna majanduslikku aktiivsust, kuid ka tööealiste elanike pealekasvu ja tööturult lahkujate suhet.

Tabel 2: Töötajate jagunemine tegevusvaldkondade lõikes (allikas: [Maksu- ja Tolliamet](#), 31.12.2024)

Asutuse või ettevõtte tegutsemisvaldkond	Töötajate arv
Avalik haldus, riigikaitse ja sotsiaalkindlustus	77
Finants- ja kindlustustegevus	3
Haldus ja abitegevused	30
Info ja side	9
Haridus	193
Kinnisvaraalaane tegevus	6
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	155
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	29
Majutus ja toitlustus	62
Muud teenindavad tegevused	30
Põllumajandus, metsandus ja kalapüük	166
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	48
Töötlev tööstus	85
Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	8
Veondus ja laondus	44
Ehitus	135

Suurimateks tööandjateks on avalikke teenuseid pakkuv Häädemeeste Vallavalitsus koos hallatavate asutustega, järgnevad Põllumajandusettevõtte Weiss OÜ, ehitusliku kergkruusa tootja Leca Eesti OÜ ja Jõulumäe Tervisespordikeskus SA, kes pakub võimalusi loodushariduslikuks tegevuseks, harrastus- ja tippspordiga tegelemiseks ning aktiivse puhkuse veetmiseks looduses.

4.2 Ettevõtluse arenduse visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Soodsate tingimuste loomine ettevõtluse arenguks (tööstusparkide ja ettevõtluseks vajaliku taristu rajamine, planeeringute kehtestamine), teede ja kommunikatsioonisüsteemide arendamine.*

Kitsaskohad:

- töökohtade vähesus;
- mujal tööl käimine on elanikele kulukas;
- motivatsiooni puudumine;
- rahaliste võimaluste piiratus enda koolitamiseks;
- madal palgatase võrreldes Pärnu ja teiste suuremate linnadega;
- vabade maade, investeerimisobjektide vähesus;
- ebakõla olemasoleva tööjõu kvalifikatsiooni ja tööandjate nõudmiste vahel;
- kvalifitseeritud ja motiveeritud tööjõu vähesus, samuti äriideede ja ettevõtlikkuse puudus;
- kiire internetiühenduse puudumine.

5. Haridus- ja noorsootöö, täiskasvanuharidus

Häädemeeste vallas tegutseb 8 haridusasutust: 3 munitsipaalkooli (Häädemeeste Keskkool, Uulu Põhikool, Metsapöole Põhikool), 3 lasteaeda (Uulu Lasteaed, Häädemeeste Lasteaed, Kabli Lasteaed), lasteaed-alkkool (Tahkuranna Lasteaed- Alkkool) ning huvikool Häädemeeste Muusikakool.

Üldhariduskoolidel ja lasteaedadel on kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud ja ajaliselt kehtivad arengukavad, milles kirjeldatakse täpsemalt haridusasutuste ja -valdkonna arenguvajadusi ning arenguvõimalusi.

Tabel 3: Vähemalt 15 aastaste struktuur haridustaseme järgi aastatel 2020-2024 (allikas: [Statistikaamet](#))

Haridustase	2020	2021	2022	2023	2024
Põhiharidus või madalam	1149	1081	1023	1031	1019
Keskharidus või kutseharidus keskhariduse baasil	1921	1861	1861	1898	1944
Kõrgharidus või keskeriharidus keskhariduse baasil	902	907	918	969	1017
Haridustase teadmata	126	100	86	38	36

Valla huvikool Häädemeeste Muusikakool pakub õpet viiuli, klaveri, näppepillide, saksofoni, klarneti, kitarr ja akordioni õppekaval. Muusikaõpet pakutakse lisaks lastele ka täiskasvanutele. Mitmed Tahkuranna ja Uulu piirkonna lapsed kasutavad tulenevalt asukohast Pärnu linnas pakutavaid huvihariduse võimalusi.

Vallas on olemas sobivad ruumid noorsootöö tegevuste läbiviimiseks. Koolides on huvijuhid, kes korraldavad huviringide tööd, teevad tööd õpilasesindustega, koordineerivad noorte osalust erinevates noorteorganisatsioonides ja klubides, organiseerivad ja pakuvad uusi võimalusi õpilastele oma loovust väljendada ka väljaspool oma kooli.

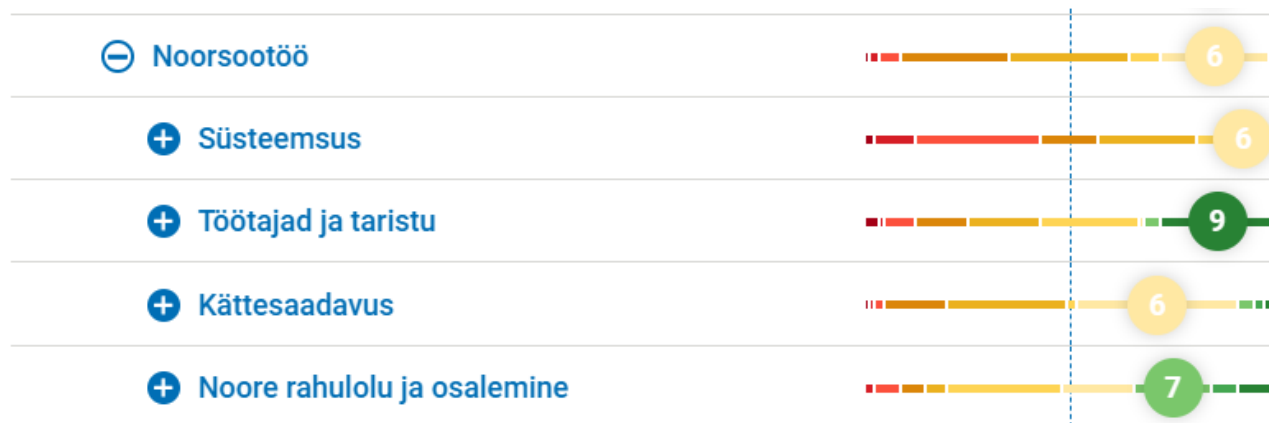
2024. aastal läbi viidud rahuloluküsitluse kohaselt on elanikud hariduse omandamise ja hariduskorraldusega Häädemeeste vallas rahul. Küsitluses hinnati rahulolu nii alus- kui keskharidusega. Küsitluse tulemusena selgus, et alusharidusega on 18,2% väga rahul ja 37,7% rahul. Põhiharidusega on 23,4% väga rahul ja 37,7% rahul. Keskharidusega on 17,1% väga rahul ja 6,3% rahul. (allikas: [minuomavalitsus.ee](#))

Noorte kaasamine omavalitsuse arengu ja noorte vajadustele vastava keskkonna kujundamisel on omavalitsuse üks olulisemaid jätkusuutlikkuse küsimusi. Noori vanuses 15-24 oli 01.01.2025 seisuga vallas 514 ehk 10,3% kogu rahvastikust (allikas: [Rahvastikuregister](#)).

Noorte sotsiaalsete pädevuste omandamine, aktiivse ja loova hoiaku kujundamine ja ande toetamine on omavalitsusele keerukas, aega ja kulusid nõudev protsess, mis positiivse vajadusena võib kaasa tuua uute planeeringute algatamise sobiliku elukeskkonna kujundamiseks jmt. Noorsootöö tulemuslikuks korraldamiseks tuleb tagada jätkusuutlik tegevus valla suuremates keskustes.

Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse hoones asub Tahkuranna Avatud Noortekeskus, Võiste külakeskuses Tahku Tare asub Võiste noortetuba, Häädemeeste Huvikeskuse juures tegutseb Häädemeeste noortetuba. Samuti teevad võimaluste piires noorsootööd kultuuriasutused, kus tegutsevad noorte isetegevus- ja huviringid.

Rahuloluküsitluse tulemuse kohaselt olid elanikud huvihariduse korraldusega 18,8% väga rahul ja 24,7% rahul.

Joonis 14: Elanike rahulolu noorsootööga (allikas: minuomavalitsus.ee)

Huvihariduse ja noorsootöö tugevusteks võib lugeda koolides tegutsevad aktiivsed huvijuhid ja hästitoimivad noortetoad noortekeskustes. Vallas on sobivaid ruume noorsootegevuse tarvis. Koolide juures on nüüdisaegsed spordisaalid, mille kasutamine väljaspool koolitööd võiks olla veelgi tihedam. Võimaluste mitmekesistamiseks on vajadus noori inspireerivate treenerite järele, et rohkem korraldada tegevuslaagreid koolivaheaegadel. Noorte vajadustele vastavate teenuste kujundamisel on omavalitsuse jaoks oluline noorte tagasiside pakutavatele võimalustele.

Täiendamist ja arendamist vajab noorte ennetustöö, kaasates ennetustegevustesse ka noorte perekondi. Huvihariduse ja noorsootöö seotus ettevõtlusega vajab tegevusi, mis suurendab noorte huvi ettevõtluse vastu. Häädemeeste valla noortevolikogu vajab enam kaasamist vallavolikogu ja vallavalitsuse tööprotsessidesse.

Noorsootöö struktuur valla poolt pakutavate võimaluste ühtlustamiseks vajab valdkonna kui terviku koordineerimist, mille lahendamise üheks võimaluseks on noortekeskuste ühe juhtimise alla viimine.

Tabel 4: Prognoos Häädemeeste valla koolidesse õppima asuvate noorte arv

	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31
Uulu Põhikool	20	19	17	31	19	21
Tahkuranna Lasteaed-Algkool	5	10	3	7	5	4
Häädemeeste Keskkool	17	13	15	12	10	10
Metsapoole Põhikool	3	3	4	4	3	5

Tabelis 4 kirjeldatud Häädemeeste valla koolidesse õppima asuvate noorte arvu prognoos baseerub Rahvastikuregistri andmetel koolipiirkonnas sündinud laste arvul, mis tegelikkuses ei pruugi jääda samaks. Oluline mõjutegur 1. klassi astuvate laste arvu kujunemisel on lapsevanemate otsus kooli valimisel, sh kool-kodu vahelise transpordivõimaluste olemasolu. Samuti on oluline mõju lastega perede elama asumisel Häädemeeste valda.

Tabel 5: Häädemeeste valla õpilased väljaspool valda haridusasutustes

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
põhikool	81	67	97	92	88	86	68
gümnaasium	101	89	107	98	65	98	91
lasteaed	28	24	28	24	21	25	30

Tabelis 5 kajastatud väljaspool valda õppivate õpilaste proportsionaalselt suur arv võrreldes valla enda haridusasutustes õppivate õpilaste arvuga on peamiselt tingitud omavalitsuse geograafilisest linnalähedasest asetusest, mis loob lastevanematele laiemat võimalust kooli valikul.

Tabel 6: Häädemeeste valla üldhariduskoolide 1. klassi õppima asunud õpilaste arv

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Uulu Põhikool	21	35	25	23	23
Tahkuranna Lasteaed-Algkool	6	7	7	3	7
Häädemeeste Keskkool	19	20	12	21	19
Metsapoole Põhikool	4	4	6	2	2

Tabelis 6 kirjeldatud Häädemeeste valla üldhariduskoolide 1. klassi õppima asunud õpilaste arv viimase viie aasta lõikes Uulu Põhikooli ja Häädemeeste Keskkooli osas näitab stabiilset õpilaste arvu. Metsapoole Põhikooli ja Tahkuranna Lasteaed Algkooli õpilaste arv on püsivalt madal ja vähenenud oluliselt.

Tabel 7: Metsapoole Põhikooli õpilaste prognoositav arv klassides õppeaastate lõikes (allikas: [Rahvastikuregister](#))

Õppeaasta	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28
1. klass	2	2	4	3
2. klass	3	2	2	4
3. klass	5	3	2	2
4. klass	3	5	3	2
5. klass	5	3	5	3
6. klass	0	5	3	5
7. klass	10	0	5	3
8. klass	5	10	0	5
9. klass	4	5	10	0
Kokku	37	35	34	27

Tuginedes eelnevates tabelites märgitud statistilistele õpilaste arvu andmetele, loob kirjeldatud olukord vajaduse haridusvõrgu mõningaseks korrastamiseks, seda eelkõige laste enda kaasaegsetele nõudmistele vastava haridusvajaduse ning sotsiaalse pädevuse omandamiseks. Vähenev õpilaste arv seab nii Metsapoole Põhikooli kui Tahkuranna Lasteaed Algkooli arengule tõsised väljakutsed. Käesoleva arengukava perioodi jooksul on seal kvaliteetse haridusteenuse jätkusuutlikkuse tagamiseks vajadus huvigruppidega välja töötada stsenaarium ja strateegia edasiste tegevuste planeerimiseks.

Tabel 8 Tahkuranna LAK (kool) õpilaste prognoositav arv klassides õppeaastate lõikes

Õppeaasta	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28
1. klass	7	0	7	5
2. klass	3	7	0	7
3. klass	6	2	7	0
4. klass	7	6	2	7
5. klass	5	8	6	2
6. klass	4	4	8	6
Kokku	32	27	30	27

Tabel 9: Uulu LA teenuspiirkonnas 2019-2025 sündinud (0-6 eluaastat) lapsed külates 30.06.2025 seisuga (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Reiu	3	10	7	5	3	4	5	37
Mereküla	1	1	0	3	0	0	1	6
Uulu	4	8	10	6	5	4	7	44
Laadi	6	4	8	9	7	7	3	44
Lepaküla	0	0	1	0	1	1	1	4
Metsaküla	0	0	0	0	1	1	1	3
Aasta kokku	14	23	26	23	17	17	18	138

Tabel 10: Tahkuranna LAK piirkonnas 2019-2025 sündinud (0-6 eluaastat) lapsed külates seisuga 30.06.2025 (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Tahkuranna	1	3	4	0	4	0	3	15
Leina	1	1	0	0	0	0	0	2
Võiste	5	1	2	4	1	6	2	21
Piirumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Aasta kokku	7	5	6	4	5	6	5	38

Haridusvaldkonna arengusuundade planeerimise üldine eesmärk on tagada elanikele võimalus alus-, põhi- ja keskkooli omandamiseks kodulähedases lasteaia ja koolis. Kolmanda kooliastme osas on oluline Häädemeeste Keskkooli gümnaasiumi osa kestlikkuse tagamine.

Sisulise töö ühtse koordineerimise vajadusena on otstarbekas Häädemeeste Lasteaed ja Kabli Lasteaed ühendada, luues kahe asutuse asemel ühe ühiselt koordineeritud olemasolevates hoonetes tegutseva asutuse.

Tabel 11: Kabli Lasteaia piirkonnas 2019-2025 sündinud (0-6 eluaastat) lapsed külates seisuga 30.06.2025 (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Ikla	0	1	0	0	0	1	0	2
Metsapöole	1	2	0	2	2	0	0	7
Treimani	0	1	1	0	0	0	0	2
Orajõe	1	0	0	0	0	0	0	1
Majaka	1	1	0	1	1	1	1	6
Kabli	1	2	1	3	0	2	1	10
Massiaru	0	0	0	1	0	0	0	1
Penu	1	0	0	0	0	0	1	2
Uuemaa	0	0	0	1	1	0	0	2
Aasta kokku	5	7	2	8	4	4	3	33

Tabel 12: Häädemeeste Lasteaia piirkonnas 2019-2025 sündinud (0-6 eluaastat) lapsed külates seisuga 30.06.2025 (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Võidu	0	1	0	0	1	0	1	3
Rannametsa	3	2	2	2	0	0	0	9
Sooküla	1	0	1	0	0	0	0	2
Pulgoja	1	1	0	1	0	1	0	4
Papisilla	0	0	0	0	1	0	0	1
Häädemeeste	5	3	4	1	2	4	4	23
Nepste	0	0	1	1	0	0	3	5
Arumetsa	0	0	1	0	3	1	0	5
Urissaare	1	1	1	0	1	0	0	4
Krundiküla	2	1	1	1	1	1	2	9
Jaagupi	0	0	1	0	0	1	0	2
Aasta kokku	13	9	12	6	9	8	10	67

5.1 Elukestev õpe ehk täiskasvanuharidus

Täiskasvanuharidus on organiseeritud õppetegevus teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamiseks ning nende säilitamiseks või täiendamiseks. Õppimine võib toimuda mistahes tasemel või meetodil.

Igal aastal õpib 20-30 kohustuslikust koolieast vanemat vallakodanikku Pärnu Täiskasvanute Gümnaasiumis, et viia lõpule vahepeal katkenud koolitee.

Elukestev õpe tähendab pidevat eneseharimist ja ühiskonnaga lõimumist konkurentsivõime püsimiseks. Elukestev õpe on paratamatu, inimeste teadmised ja oskused peavad arenema koos ühiskonna muutuste ja tehnoloogia arenguga. Elukestva õppimise aluseks on tahe õppida, huvi meid ümbritseva maailma vastu ning oskus kasutada õigeid õppimismeetodeid. Elukestva õppimise peamiseks motivaatoriks on helgem tulevikuperspektiiv ning konkurentsivõime kasvatamine.

Valla haridusasutused, kultuuri- ning vabaajaasutused tegelevad täiskasvanud inimestele enesearendamisvõimaluste pakkumisega. Näiteks on koolitatud mitmeid gruppe lapsevanemaid

„Imelised aastad“ programmi raames. Läbi on viidud tööklubi töötutele nende konkurentsivõime tõstmiseks. Klubide ja seltsimajade juures tegutsevad huviringid täiskasvanutele, mis on oluline sotsiaalse võimekuse säilitamiseks ning uute oskuste omandamiseks.

5.2 Haridus-, noorsootöö ja täiskasvanuhariduse visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Haridusasutustele (lasteaiad, koolid, huvikoolid) kaasaegse, ajakohase ja energiatõhusa füüsilise keskkonna loomine. Atraktiivsete haridusprogrammide, huvitegevuse ja noorsootöö võimaluste laiendamine ja kasutuselevõtt elanikkonna kõikides vanusegruppides, eesmärgiga tagada valla elanikele mitmekülgsed võimalused elukestvas õppes osalemiseks. Valla elanikele on tagatud võimalus alus-, põhi- ja keskhariduse omandamiseks kodulähedases lasteaias ja koolis.*

Kitsaskohad: Haridusvaldkonna kitsaskohad on tihedalt seotud rahvastikuarengu ja ruumilise eripäraga. Noorte osakaal rahvastikust on vähenemistrendis. Valla kuju ja pikad vahemaad tingivad olukorra, kus lasteaedade ja koolide säilitamine olemasolevates asukohtades on elanikkonnale haridusteenuse kättesaadavust arvestades üliolulise tähtsusega.

Peamised kitsaskohad on järgmised:

- Uulu Põhikoolis valitseb ruumikitsikus, mis õpilaste arvu lähiaastate prognoosi kohaselt ei muutu;
- Uulu lasteaias ruumipuudus;
- õpilaste arvu kahanemine Metsapoolse Põhikoolis, kus enamuses klassides õpib vaid 2-4 õpilast, toob kaasa rasked valikud edasise õppetegevuse korraldamises. Antud probleem mõjutab otseselt Metsapoolse Põhikooli jätkusuutlikkust (vt tabel 4, 6 ja 7). Olukord, kus õpetajate koormused vähenevad ja on seetõttu sunnitud osakoormusega töötama, toob kaasa rasked otsused töökoha valikul, mis omakorda seab ohtu ja mõjutab koolis pakutava hariduskvaliteedi taset. Olukorra lahendamisel ning ratsionaalsete lahenduste väljatöötamisel on oluline koostöö ja infovahetus lapsevanematega ja kogukonnaga;
- pedagoogide keskmisest vanusest tulenev jätkusuutlikkus, noorte õpetajate vähene osakaal. Õppeaastal 2024/2025 alla 39 eluaastaste õpetajate osakaal on 23,5% ning 60 ja vanemate õpetajate osakaal 21,5% õpetajaskonnast (allikas: [Haridus- ja Teadusministeerium](#));
- tugiteenuste kättesaadavus on piiratud, vajadus on eelkõige koolipsühholoogi teenuse, tugiteenuste, logopeedi, eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuste järele;
- huvihariduse integreerimise vajadus üldharidusega;
- noorsootöö valdkonna teenuste struktuur vajab terviklikult koordineerimist, vajadusel ümberkorraldamist;
- kaasaegsete ja uuenduslike meetodite kasutamine noorsootöös on puudulik või vähene;
- noorte riskikäitumise ennetamiseks toimiva koostöövõrgustiku võimestamine, kes tegeleks süsteemselt riskikäitumise ennetamisega.

6. Kultuur, sport ja vaba aeg

Häädemeeste vallal on pikaajalised kultuuritraditsioonid ja rikas kultuurilugu. Kultuuriasutustel on välja kujunenud traditsioonilised sündmused. Edendatakse rahvakultuuri ja korraldatakse erinevaid kultuuri- ning vabaajaüritusi. Olulisel kohal on täiskasvanute ja noorte ringitöö. Ringide tegevusnäitajad sõltuvad ühest küljest vastavat huvi omavate elanike arvust piirkonnas ja teisest küljest motiveeritud ja kvalifitseeritud ringijuhtide olemasolust. Positiivse trendina saab märkida kultuuriasutuste, külaseltside jt kolmanda sektori organisatsioonide koostööd valla kultuuriürituste korraldamisel.

2025 aasta rahuloluküsitluses hinnati muu hulgas rahulolu kultuurisündmustega (väga rahul 19,4% ja rahul 36,1%), rahvamajade/külamajade/ seltsimajade tegevustega (väga rahul 14,9% ja rahul 31,8%), külaelu arenguga (väga rahul 8,4% ja rahul 30,5%), sportimisvõimalustega (väga rahul 9,7% ja rahul 42,6%), sporditaristutega (väga rahul 7,1% ja rahul 33,8%), avalike mänguväljakutega (väga rahul 4,5% ja rahul 26,5%), raamatukogudega (väga rahul 18,1% ja rahul 42,6%) ja oma piirkonna kogukonna juhiga (väga rahul 10,5% ja rahul 35,3%).

Kultuurialal tegutsevad Häädemeeste Vallavalitsuse hallatavad asutused:

- Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus (KSK);
- Uulu Raamatukogu;
- Tahku Tare külakeskus;
- Võiste Raamatukogu;
- Häädemeeste Raamatukogu koos haruraamatukogudega;
- Häädemeeste Seltsimaja;
- Häädemeeste Muuseum;
- Kabli Seltsimaja;
- Treimani Rahvamaja.

Rahvusvaheliselt on tuntud vallas tegutsevad asutused, mida ei halda vallavalitsus: SA Jõulumäe Tervisespordikeskus; Lottemaa ja Pärnu Bay Golf Links.

Tagamaks raamatukoguteenuste ühtset korraldust, väärrib kaalumist raamatukogude ühendamise üheks asutuseks, et võimaldada pakutavate teenuste ühtset arendamist. Raamatukoguteenuste planeerimisel tuleb lähtuda Eesti Rahvusraamatukogu poolt seatud eesmärgid, arengusuundi ja teenuste pakkumise võimalusi, mida kohalikes raamatukogudes võimaluste piires rakendada. ([*Eesti Rahvusraamatukogu*](#)).

6.1 Kultuur, spordi ja vaba aja visioon ja kitsaskohad

Visioon - Kultuuripärandi säilitamine: Kohaliku kultuuripärandi ja ajalooliste väärtuste esiletoomine, kohalikku ajalugu ning identiteeti väärtustavate tegevuste korraldamine, suurendamaks seeläbi elanike, sh suvekülastajate sidet kogukonnaga.

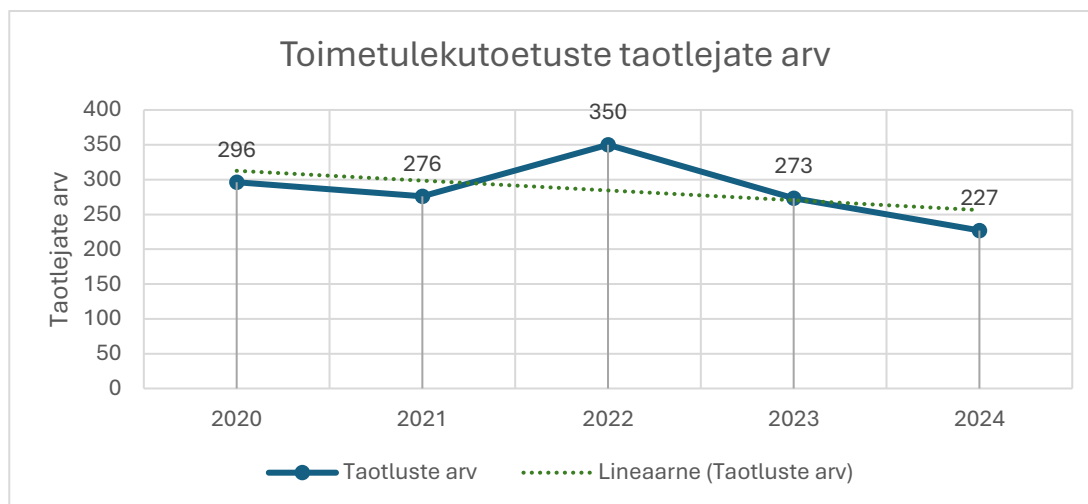
Visioon - Sport ja vaba aeg: Kaasaegsete sportimisvõimaluste loomine ja olemasolevate spordiväljakute renoveerimine. Avalike mänguväljakute korrashoid ja rajamine tiheasustusaladele. Tervisespordi- ja matkaradade loomine, korrastamine ning arendamine.

Kitsaskohad:

- puudulikud võimalused tennise, skate-parkide (pump track, rula-, BMX ja rulluisuparkide) elanike, sh noorte sportliku tegevustena ning omavahelise sotsialiseerumisena;
- Häädemeeste Keskkooli staadioni väga halb olukord, mistõttu puuduvad sportlike vaba aja sisustamise võimalused;
- kergliiklusteede võrgustik ei ole piisav aktiivse liikumise harrastamiseks;
- vald asub geograafiliselt pikal mereäärsel territooriumil, kelle elanike elukohad asuvad valdavalt hajaasustusega piirkondades, millest tulenevalt on pakutavad võimalused kaugete vahemaade tõttu piiratud (sobilikud kellaajad ühistranspordiga liikumiseks, jt asjaolud);
- kohati vananenud spordiinventar;
- osadel küladel ja asumitel puuduvad tugevad liidrid, kes kaasaksid elanikke oma elukeskkonna parendamisse;
- liikumisväljakute ja terviseradade vähene arv;
- kohalikus kultuuriloos vähene vanemaealiste inimeste mälestuste kasutamine.

7. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Kohaliku omavalitsuse üheks peamiseks ülesandeks on sotsiaalhoolekande korraldamine sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine, sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine ning eestkostetasutuse töö korraldamine. Kohaliku omavalitsuse sotsiaalhoolekande ametnikud ja töötajad on esmane tasand, kuhu abivajaja saab pöörduda. Koos sotsiaalhoolekanade töötajatega saab abivajaja leida edasise tee probleemide lahendamiseks.

Joonis 15: Toimetulekutoetuste taotlejate arv

Häädemeeste valla elanike teenindamisel on seatud eesmärgiks tagada abivajajatele mitmekesised, paindlikud, vajadustest lähtuvad tugiteenused ja toetused ning elanike teenindamine võimalikult nende elukoha lähedal. Vallas on korraldatud vallaelanike vastuvõtt kolmes kohas - Häädemeestel, Uulus ja Võistes.

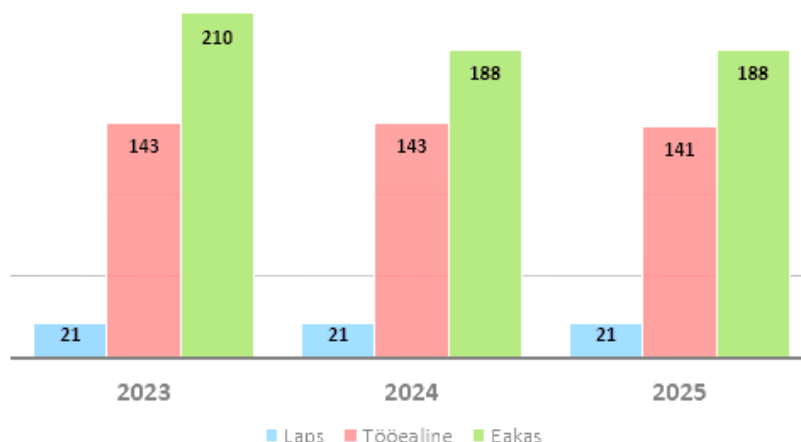
Häädemeeste Vallavalitsuses korraldavad sotsiaaltööd sotsiaalnõunik, sotsiaaltöö spetsialist, puuetega inimeste hoolekande spetsialist, lastekaitsenõunik ja avahooldustöötaja.

Häädemeeste Vallavolikogu haridus-, sotsiaal- ja noorsootöökomisjon tegeleb sotsiaalhoolekande arendamise, rahastamise ja kohaliku omavalitsuse tööks vajaliku seadusandluse kujundamisega. Häädemeeste Vallavalitsuse poolt on moodustatud pereabikomisjon, mille tegevuse eesmärgiks on tagada sotsiaalkaitse abivajavatele isikutele, toetada ja suurendada inimese iseseisvat toimetulekut ja sotsiaalset kaasatust, luua võrdseid võimalusi, saavutada tööhõive kõrge tase, ennetada töötust ning toetada töö- ja pereelu ühitamist. Vallavalitsuse pereabikomisjon otsustab ja teeb ettepanekuid sotsiaaltoetuste ja -teenuste määramiseks ning hooldusküsimuste lahendamiseks.

Häädemeeste valla soo- ja vanusejaotuse alusel on vanemaealiste elanike osatähtsus suur. Statistikameti andmetest joonistub selgelt välja, et meeste osakaal rahvastikust hakkab vanuse suurenedes järsult vähenema, samas kui naiste osakaal Häädemeeste elanike hulgas püsib pigem stabiilse ja üldist rahvastiku arvu arvesse võttes pigem kõrgena.

Häädemeeste vald osutab erinevaid sotsiaalteenuseid. Eluasemeteenust osutatakse Võiste sotsiaalmajas, kus asub 7 tuba ühiskasutatavate hügieeniruumidega ja 3 eraldiseisvat korterit. Enamus sotsiaaleluruumide on rahuldavas seisukorras, kuid vajavad lähiajal renoveerimist.

Ööpäevaringset üldhooldusteenust pakub Häädemeeste vallas Häädemeeste Eakate Kodu, kus on teenuskohti kuni 69-le inimesele.

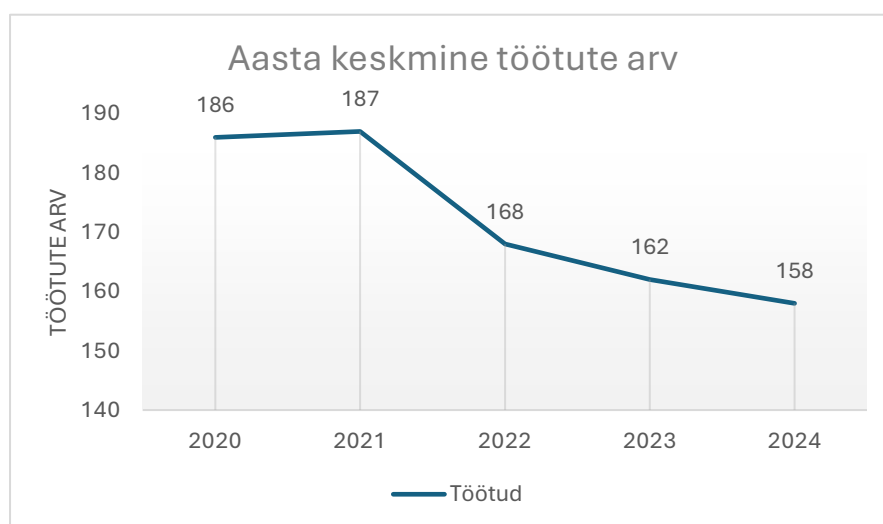

Joonis 16: Puudega isikute arv (allikas: [Sotsiaalkindlustusamet](#))

Alates 1. juulist 2023. aastast osaleb Häädemeeste vald ööpäevaringisel üldhooldusteenusel viibivate isikute hoolduskulude tasumisel, kelle teenusevajadus on sotsiaaltöötajate poolt hinnatud. Samuti tasutakse valla eelarvest lisaks hoolduskulule väiksema sissetuleku toetust kui lisatoetust, lähtudes teenuse saaja abivajadusest.

Erinevaid abivajadusest tulenevaid sotsiaalteenuseid korraldab vald oma elanikele peamiselt Pärnu linna teenuseosutajate kaudu (võlanõustamine, perelepitus-, varjupaiga-, turvakodu- teenus, jne).

Häädemeeste vald osutab erihooletandeteenuseid psüühiliste erivajadustega klientidele, samuti igapäevaelu toetamise teenust, elamise teenust ja töötamise toetamise teenust erivajadusega inimesele.

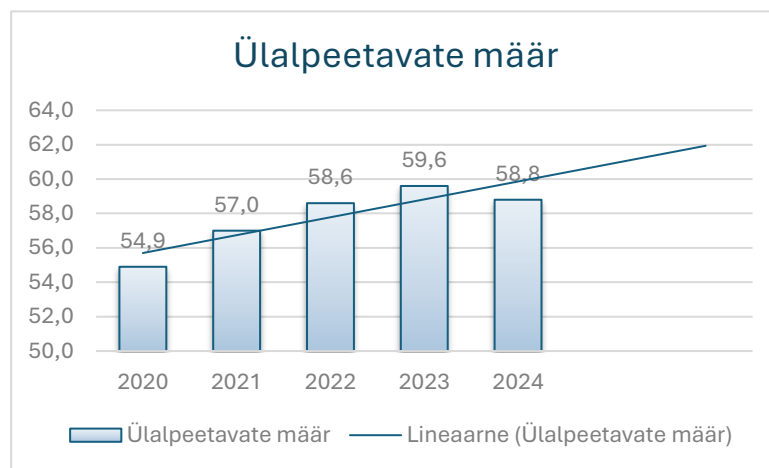
Joonis 17: Aasta keskmine töötute arv (allikas: [Sotsiaalkindlustusamet](#), 2025)

Tööandjate seisukohalt valitseb vallas hooajaliselt tööjõupuudus, kuid teisalt on Statistikaameti andmetel olemas suur hulk töötuid ka hooajaliselt suveperioodidel.

Sotsiaalhoolekande seaduse alusel vallavalitsuse määratav ning riigieelarvest finantseeritav sotsiaaltoetus on toimetulekutoetus. Toimetulekutoetus tagab minimaalsed vahendid isiku või leibkonna esmavajaduste rahuldamiseks.

Häädemeeste vald maksab sotsiaaltoetusi Häädemeeste valla rahvastikuregistris olevatele inimestele Häädemeeste Vallavolikogu poolt kehtestatud korras. Valla eelarvest finantseeritavad sotsiaaltoetused jagunevad sissetulekust sõltumatuteks ja sissetulekust sõltuvateks toetusteks. Sissetulekust sõltumatud toetused on: sünnitoetus, matusetootus, eakate sünnipäevatoetus, toetus I klassi õppima asunud laste vanematele, hooldajatoetus. Sissetulekust sõltuvate toetuste määramist reguleerib Häädemeeste Vallavolikogu poolt vastuvõetud vastav kord.

Ülalpeetavate määr kirjeldab nii vanemaealiste vanuses 65 ja enam kui ka laste vanuses 0-14 koguarvu suhet tööeliste elanike vanuses 15 kuni 64 vahel. Võrrelduna Häädemeeste valla ülalpeetavate määra Eesti keskmisega, on see ligikaudu 1,3 aasta võrra kõrgem. Vaadeldes vallaelanike sündide ja surmade suhet, kus elanikke sünnib vähem kui sureb ja ülalpeetavate määra, saame järeldada, et ülalpeetavate kõrgem määr näitab eelkõige vananevat elanikkonda.

Joonis 18: Aasta keskmine ülalpeetavate määr (allikas: [Statistikaamet](#))

Ülalpeetavate määr on alates 2018. aastast olnud tõusutrendis. Kui 2018. aastal oli ülalpeetavate määr 53,1 siis 2024. aastal 58,8, mis on natuke kõrgem kui Eesti keskmine 57,8. Mida väiksem on ülalpeetavate määr, seda väiksem on töötavate inimeste koormus sotsiaalsüsteemile. See teave on oluline eelarvepoliitika seisukohalt, sest kohaliku omavalitsuse eelarve tulud sõltuvad eelkõige tööhõivest.

Häädemeeste valla abivajajatele osutatakse või korraldatakse kõiki sotsiaalhoolekande seadusest tulenevaid kohustuslikke sotsiaalteenuseid, mis vajavad tulevikus veelgi arendamist ja mahulist suurendamist vastavalt abivajajate vajadustele. Lisaks võimaldatakse täiendavaid spetsiifilisi sotsiaalteenuseid ja makstakse sotsiaaltoetuseid juhtumipõhiselt, lähtudes isiku või pere individuaalsetest vajadustest.

2204. aastal läbiviidud rahuloluküsitluses hinnati: sotsiaalteenuste kättesaadavust (väga rahul 6,5% ja rahul 20,8%); sotsiaaltoetuse saamise võimalust (väga rahul 4,5% ja rahul 14,2%) ja rahulolu arstiabiga (väga rahul 18,1% ja rahul 31%).

7.1 Sotsiaalhoolekande ja tervishoiu visioon ning kitsaskohad

Visioon: *Kaasaegsete elamistingimuste loomine abivajajatele, eluruumide tagamise teenuse/teenusmaja rajamine. Elanike terviseteadlike tegevuste edendamine.*

* **teenusmaja** - väiksema abi- ja toetusvajadusega inimestele toimetulemist toetav elukeskkond

Kitsaskohad:

- Probleemiks on sotsiaalteenuste korraldamine nt (isiklik abistaja, tugiisik) abivajavale isikule tema elukohas teenusepakkujate puuduse tõttu.
- Erivajadustega isikutel puudub juurdepääs osadesse avalikesse hoonetesse ja asutustesse.
- Elanikkonna vaimse tervise ja toimetuleku probleemide suurenemine, sellest tuleneb spetsialistide töökoormus kasv ning spetsiifilisemate teenuste vajadus.
- Viimastel aastatel on sotsiaaltöö sihtgrupid suurenenud (psüühiliste erivajadustega isikud, töötud, eakad, lastega pered) ja lisandunud uusi sihtgruppe (nt muukeelsed inimesed, sõjapõgenikud, NEET noored), kes vajavad spetsiifilist lähenemist sotsiaaltöötaja poolt ja kliendikeskseid lahendusi.
- Sotsiaaleluruumide suur puudus, olemasolevad eluruumid vajavad kapitaalset renoveerimist.
- Eluruumide tagamise teenuse/teenusmaja puudumine.
- Puuduvad ruumid sotsiaal-, sh erihoolekandeteenuste ja erinevatele sihtgruppidele suunatud teenuste osutamiseks ja arendamiseks.

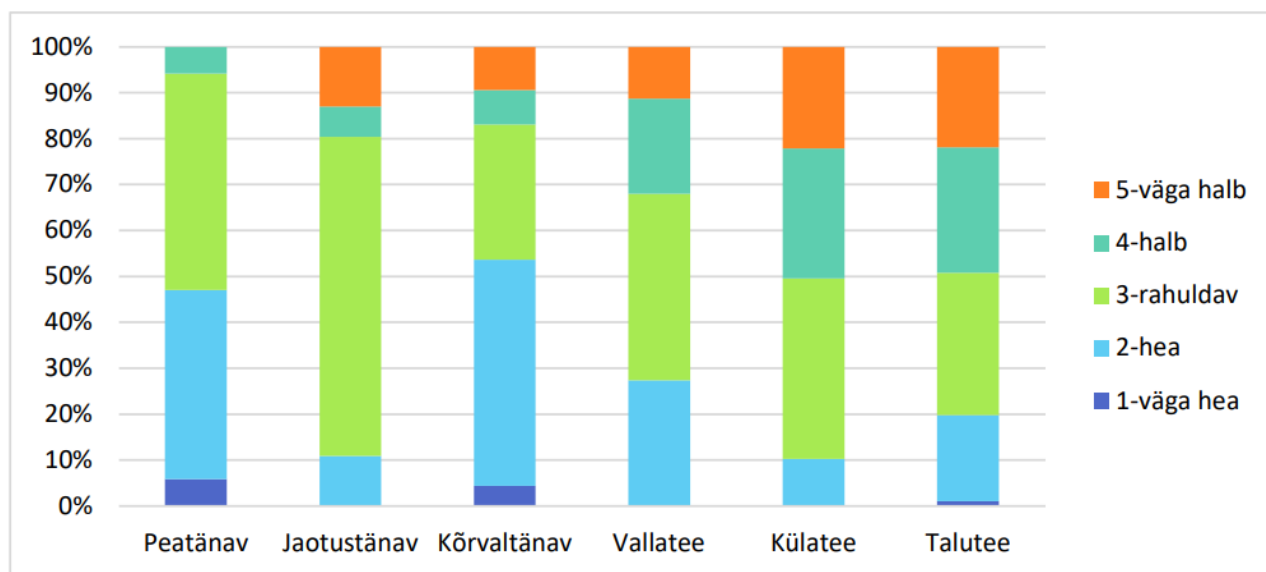
8. Teed, tänavad, sillad ja tänavavalgustus

Häädemeeste valla teedevõrgu kogupikkus on 501,461 km. Avalikuks kasutuseks määratud kohalike maanteed ja tänavate kogupikkus 01.05.2025 seisuga on [Transpordiameti hallatava teeregistri](#) andmetel kokku 225,25 km, sh maanteed 205,93 km ja tänavaid 19,32 km. Täpsem ülevaade teede ehituse, remonttööde, teekraavide ja hooldustööde planeerimiseks on kirjeldatud valla teehoiukavas „[Häädemeeste valla teehoiukava 2025-2029](#)“.

Häädemeeste valla teehoiukava koostamise raames teostatud uuringute ja analüüside põhjal on omavalitsuse teedevõrgu seisukord vahelduv. Kõigi teede ja tänavate koondina on Häädemeeste valla teedevõrgu seisukord hetkel pigem halb. Mustkattega teed ja tänavad on keskmiselt rahuldavas seisukorras, katteta teed on keskmiselt halvas seisukorras.

Teedevõrgu seisukorra säilitamine praegusel (2025. aasta) tasemel eeldab 25- aastasel perioodil iga-aastaselt ühtlaselt minimaalselt 0,1 mln euro investeerimist ja seda ainult teekatete rekonstrueerimiseks ja remonditöödeks (ei sisalda rutiinseid iga-aastaseid suve- ja talihooduskulusid ning kergliikusteede, sildade ja trüüpide jmt remondikulusid). Et teedevõrgu seisukorda parandada (viia tasemele rahuldav), peaks iga-aastane teekatete rekonstrueerimis- ja remonditööde eelarve olema vähemalt 0,3-0,4 mln eurot aastas. Teedevõrgu seisukorra taseme „hea“ saavutamine eeldab iga-aastaseid investeeringuid vähemalt mahus 0,9 mln eurot aastas.

2023. aastal viis vald mustkatte alla 8,9 km kruusateid. 2024. aastal rajati mustkatteid 20 km ulatuses. 2025. aastal on planeeritud rajada ca 15 km mustkattega teid ning ehitada Soometsa - Lepaküla kergliiklustee. Teede ehitus, taastamistööd ja hooldustööd on omavalitsuse pidev iga-aastane tegevus.

Joonis 19: Teekatte seisukord teedel ja tänavatel (allikas: Häädemeeste valla teehoiukava 2025-2029)

8.1 Kergliiklusteed ja tänavavalgustus

Kergliiklusteed (jalgteele, jalgrattateele ning jalg- ja jalgrattateele) on oluline teedevõrgu osa, mis tagavad ohutu ja turvalise liiklemise. Teeregistrisse kantud jalg- ja jalgrattateede kogupikkus Häädemeeste vallas on 7,6 km. Kergliiklusteed on kattega teed. Olemasolevad kergliiklusteed on heas või väga heas seisukorras ning suuremahulisi remonditöid need lähiajal ei vaja.

Oluline on jalgrattateede ja liikumisradade võrgustiku arendamine. Kergliiklusteed on vajalikud kohalikele elanikele turvaliseks liiklemiseks valla erinevate asulate ja naabruskonna asulate vahel, samuti on teed olulised piirkonna terviseportlastele ja turistidele. Tähtsal kohal on Pärnust kulgeva kergliiklustee kaudu juurdepääs Jõulumäele. Pikemas perspektiivis on vajalik kergliiklustee lõikude kaupa ehitamine kogu Pärnu-Ikla suunal.

Kergliiklusteede lahutamatu osa eelkõige hämaral ja pimedal ajal elanike turvaliseks liiklemiseks on oluline arendada tiheasustuses välja kaasaegne energiasäästlik tänavavalgustus, sh valgustada bussipeatused jmt.

8.2 Sillad

Häädemeeste vallas on 30.07.2024 seisuga kokku kolm silda: Uulu-Kanali jalakäijate sild, Karjamõisa sild ja Kurmi-Sooküla sild. Sildade keskmine seisukord 2024. a augusti alguse seisuga hinnatuna skaalal 0-100% oli 82,2%, mille kohaselt on sildade üldine seisukord väga hea. Uulu-Kanali jalakäijate sild on uueväärses seisukorras, Karjamõisa ja Kurmi-Sooküla sillad vajavad kerget hooldust - kanduritel rooste eemaldamist ja kaldasammastel niitmist. Esimesed suuremad investeeringud on vajalik planeerida 2040. aastal, kui on vaja taastada Karjamõisa silla hüdroisolatsioon ja piirded. Olenemata edasistest tegevustest tuleks kõikidele sildadele teostada regulaarset ülevaatust, sest sillad on kliimamuutustele tundlikud ning olud võivad muutuda juba ühe aastaga.

8.3 Teede, tänavate ja tänavavalgustuse visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Teede ja sildade korrashoid ja kvaliteet on tagatud vähemalt rahuldaval tasemel. Tänavavalgustuse lahendused baseeruvad taastuvenergia autonoomsetel lahendustel.*

Kitsaskohad:

- müra maanteede ja tööstusalade lähedastes piirkondades;
- teed ja tänavad kohati väga amortiseerunud ning nende ehitus ja remont on kulukas;
- valla teedevõrgu seisukord koondhinnanguna on halb;
- tänavavalgustus asulates on ebapiisav;
- hajaasustusega alade bussipeatuses valgustus valdavalt puudub;
- osaliselt amortiseerunud tänavavalgustuse lõigud;
- kohati puudulik ajakohane ja ettevõtjate vajadustele vastav infrastruktuur (veevärk, kanalisatsioonisüsteemid, juurdepääsuteed jmt);
- puudulik jalg- ja kergliiklusteede võrgustik.

9. Loodus- ja elukeskkond

Häädemeeste vald on huvipakkuv piirkond eelkõige oma loodusliku mitmekesisusega – mererand, männimetsaga kaetud liivaluited, rannaniidud ja rabad. Maavaradest leidub savi, turvast, kruusa, liiva, ravimuda, mineraalvett.

Häädemeeste valla pindalast moodustavad suure osa erinevad kaitsealad, kokku ca 27 236 ha ehk ca 55% valla territooriumist. Vallas on 23 rahvusvahelise tähtsusega kaitseala, millest 19 on Natura kaitseala, 3 Ramsari kaitseala ja 1 Helcom kaitseala. Häädemeeste valda piirab merepoolsest küljest Liivi laht, rannajoont on vallal ca 60 km. Vallas asuvad Pärnu maastikukaitseala (517 ha), Uulu-Võiste maastikukaitseala (687 ha), Litemaa looduskaitseala (11 300 ha), Kabli looduskaitseala (737 ha), Kivikupitsa maastikukaitseala (135 ha), Laiksaare looduskaitseala (400 ha), Nigula looduskaitseala (6 430 ha), Sookuninga looduskaitseala (5 900 ha) ja Laulaste looduskaitseala (1 065 ha). Loomisel on Nepste looduskaitseala (894,8 ha), mis ühendab Laiksaare looduskaitseala, Laiksaare männiku ja Nepste hoiuala. Häädemeeste vallas on üks looduskaitsealune park - Uulu mõisapark (3,6 ha).

Häädemeeste vallas on nii loodusturismi objekte kui puhkealasid. Loodusturismi objektidel on oluline tutvustada loodusväärtusi ning propageerida keskkonnahoidlikke eluviise läbi vastava taristu rajamise. Valla puhkealad on suure kasutuskooormusega, neid kasutavad kohalikud, naaberomavalitsuste elanikud ja turistid.

Litemännikud on kohalike jaoks olulised metsad, mis on osa piirkonna kultuurilisest ja looduslikust pärandist ning omavad suurt ökoloogilist ja majanduslikku väärtust. Kohalikud kogukonnad kasutavad neid alasid sageli vaba aja veetmiseks, loodusvaatluseks ning koriluseks. Litemännikud pakuvad rannikul asuvatele elamutele olulist kaitset meretuulte ja tormide eest ja on Häädemeeste kohalikele elanikele väga olulised, kandes valla identiteeti. Seetõttu peetakse nende metsade kaitsmist eriti vajalikuks ning on oluline, et nende metsade majandamine oleks hoolikas ja tasakaalustatud, et säilitada nende looduskaitsealine ja sotsiaalne väärtus ka tulevikus.

Loodus- ja elukeskkonna arendamise üldine eesmärk on hoida Häädemeeste vald on kaunis, rikkumatu loodusega, puhas, mitmekesine ja hooldatud. Valda iseloomustavate rannamännikute majandamine toimub neid väärtustades ja parimaid praktikaid rakendades, kogukond on otsustesse kaasatud.

Väärtustamaks valla elanike tööd oma koduümbruse korrastamisel ja kaunistamisel, viib vallavalitsus läbi igal aastal Kauni kodu konkursi.

Hulgaliselt loodusega seotud objekte nagu looduskeskus, looduseõpperajad ja puhkekohad on Häädemeeste valla territooriumile rajanud Riigimetsa Majandamise Keskus.

Romantiline Rannatee (www.rannatee.ee) on turismialase koostöövõrgustiku kaubamärk, mis ühendab Romantilise Rannatee sümboolikat, väärtusi ja sõnumeid kandvaid turismi- ja teenindusettevõtteid, kultuuri-, ajaloo- ning loodusväärtusi ja sündmusi, mis jäävad Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevuspiirkonda ning hõlmavad Pärnumaa rannikuala, kulgedes mööda 240 km pikkust rannajoont.

Valla puhkealad on suure kasutuskooormusega, neid kasutavad nii külastajad kui kohalikud elanikud. Hooajaline suur külastajate hulk toob omavalitsusele kaasa jäätmemajanduse arenduse vajaduse, samuti avalike WC-de paigaldusvajaduse, millega vähendada väärtuslike puhkekohtade reostumist.

Häädemeeste vald on hõlmatud korraldatud jäätmeveoga, mille raames on võimalik ära anda 11 eri liiki jäätmeid. Lisaks korraldatud jäätmeveole toetame ka ohtlike jäätmete, sh asbesti sisaldavate ehitusmaterjalide liigiti kogumist ja jäätmekäitlejale üleandmist. Valla eesmärk on vähendada jäätmeteket ja suurendada jäätmete ringlusesse võtmist. Häädemeeste vald teeb jäätmehoolduse kavandamisel koostööd teiste omavalitsustega läbi MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus.

Häädemeeste vald on mõjutatud ka kliimamuutustest. Koostöös teiste Pärnumaa omavalitsustega on koostatud kliimakava ja lisaks elu- ja looduskeskkonna väärtustamisele peame seadma omavalitsusele ka kliimaeesmärgid. Häädemeeste valla suurimad väljakutsed kliimamuutuste kontekstis on kliimamuutusega seotud üleujutusohuga alade ettevalmistamine ja transiidiga kaasnev suur transpordiheide.

Kaardistatud on üleujutusohuga piirkonnad. Valla piiridesse jääval rannikualal on Maa- ja ruumiameti andmetel kokku 7 üleujutusohuga piirkonda ([X-GIS 2.0 \[yua\]](#)). Üleujutusala rannikupiirkonnad: Ikla-Treimani-Kabli-Krundiküla piirkond üleujutuse absoluutkõrgusega 1,4 kuni 1,5 m; Piirumi küla piirkond üleujutuse absoluutkõrgusega 1,7 m ja Uulu-Reiu küla piirkond üleujutuse absoluutkõrgusega 2,1 m.

Eesti on seadnud oma pikaajaliseks eesmärgiks saavutada kliimanetraalsus aastaks 2050. Riigi pikaajaline siht on tasakaalustada kasvuhoonegaaside heide ja sidumine hiljemalt 2050. aastaks ehk vähendada selleks ajaks kasvuhoonegaaside netoheide nullini. Seatud kliimanetraalsuse siht aastaks 2050 toob kaasa ka omavalitsuse hallatavate hoonete energiatõhususe jätkuva parendamise vajaduse.

PÄRNUMAA KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMISE INDIKAATORID				
Vald-kond	Eesmärk Indikaator	Ühik	Algtase 2019	Sihttase 2030
Kliimarisikide maandamine	KOVide valmisolek kriisideks (k.a kliimamuutustest tulenevateks kriisideks)	BA/ED/EE (baastase/edasi-jõudnud/eeskujulik)	BA	ED
	Kohalike elektritootmisvõimsuste olemasolu elektrikatkestuste ajal vältimatu abi osutamiseks ja sideteenuste tagamiseks	jah/ei KOVi avariigeneraatorite arv	Osaline	Jah
	Üleujutus-, tormi- või metsatulekahjude, soojusaarte, rannikuerosiooni ja maalihete riskide maandamiseks tehtavad maastikutööd	tk, ha, km, euro	-	-
	Elanike arv potentsiaalse üleujutusohuga alal (1% tõenäosus)	in, %	350	290
Teadlikkus	Ringmajanduse teavitusprogramm elanikkonnale	BA/ED/EE	BA	ED
	Kliimamuutuste mõjude teavitusprogramm elanikkonnale ja ettevõtetele	tk	0	6
	Energia meetmete teavitusprogramm	tk	0	6
	Keskonnahoidlikud riigihanked	tk	0	50%

*BA/ED/EE (baastase/edasi-jõudnud/eeskujulik)

- puuduvad andmed täpsustada järeluuringutes ja -seires

Joonis 20: Pärnumaa kliimamuutustega kohanemise indikaatorid (Pärnumaa kliimakava, 2030)

Valla elukeskkonda mõjutab oluliselt Rail Balticu rajamine, mis toob kaasa surve maavara kaevandamiseks, põhjustades sellega muutuseid piirkonna maastikus ja rohevõrgustikus. Enim on kaevandamissurve mõjutatud Nepste, Urissaare ja Massiaru külad ning Võiste alevik. Nende asulate elanikud on väljendanud ka muret karjäärade rajamisest põhjustatud mõjust elutingimustele. Häädemeeste valla eesmärk on maavarade kasutamisel lähtuda jätkusuutliku kasutuse põhimõttest ja väärtusliku elukeskkonna säilitamine tulevastele põlvetele.

9.1 Loodus- ja elukeskkond, visioon ja kitsaskohad

Visioon: Rohelise elukeskkonna säilitamine. Jäätmekäitluse ja ringmajanduse toimimise tingimuste loomine, avalike puhke- ja rannaalade jmt korrashoiu tagamine ning arendamine.

Kitsaskohad:

- väärtuslike metsade raied kodulähedastes metsades;
- vähene juurdepääs ranna-aladele;
- valla rannaalad ja supluskohad vajavad arendamist ja korrastamist;
- müra maanteed ja tööstusalade lähedastes piirkondades;
- karjäärade rajamisest põhjustatud mõjud looduskeskkonnale ja inimeste elutingimustele;
- pargid ja mälestised vajavad investeringuid;
- puhke- ja pargialade vähesus asulates.

10. Elanikkonnakaitse

Elanikkonnakaitse toimimise aluseks on inimeste suutlikkus end kriisi ajal kaitsta kuni abi saabumiseni ning vajaduse korral üksteist aidata. Esmavajadused, mida iga elanik kriisiks valmisolekuks tagada on: soe keskkond, joogivesi, toit, hügieen, info, turvalisus, riided, valgus ja ravimid.

Eluliselt oluline on info jagamine ja elanike jaoks selle kättesaadavus, mille vahendusel saada nõu ja abi, kuidas kriisis hakkama saada, et ellu jääda. Oluline koormus nii info jagamisel kui ka alternatiivsete lahenduste korraldamisel on kohalikel omavalitsustel, mistõttu omavalitsuse kriisivalmidus ja selle suurendamine on võtmetähtsusega.

Kohaliku omavalitsuse üksus peab olema valmis evakueeritutele abi osutama vähemalt kahe protsendi ulatuses oma elanike arvust.

Kohaliku omavalitsuse kohustus on tagada elutähtsate teenuste juurdepääs, sh joogiveele. Tagatud peavad olema ka esmased hügieenitarbed ja psühhosotsiaalne kriisiabi.

Olukorras, kui inimestel ei ole võimalik jääda oma kodudesse, peab Päästeamet koostöös kohalike omavalitsustega suutma läbi viia inimeste ulatusliku evakuatsiooni, seejuures arvestades võimaluste piires ka haavatavate sihtrühmade vajadustega. Valmidus peab olema kriisi iseloomust tulenevalt nii KOVi siseseks evakuatsiooniks kui ka ühest omavalitsusest teise inimeste evakueerimiseks ning inimeste vastuvõtmiseks teise KOVi territooriumil, st evakuatsioonikohtade avamist jt vajalike tegevuste korraldamist.

Kohalike omavalitsuste kriisiks valmisoleku hinnang on kirjeldatud [Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee) kodulehel. Häädemeeste vald on alates 2019-st aastast järjepidevalt parandanud oma valmisolekut kriisideks. 2024. aasta seisuga on Häädemeeste tervise ja turvalisuse valdkonna tase 0-9 punkti skaalal 9, mis ületab enamike omavalitsuste (hindskaalal 4) tulemusi oluliselt. Tervise ja turvalisuse valdkond on oluliselt seotud võimalike ohtudega, mis Häädemeeste valla mereäärsest asukohast lähtuvalt ongi suurem kui enamik omavalitsustes, mis tingib reaalseks ohuks kõrgendaud valmisoleku. Häädemeeste vald on üks kümnest omavalitsusest, kes on täitnud kriisivalmiduses maksimumtulemuse.

Tulenevalt Häädemeeste valla asukohast, elanike elukoha paiknemisest, omavalitsuse mereäärsest asukohast ning tulenevalt valda kogupikkuses läbiva rahvusvahelise tähtsusega maanteest, on Häädemeeste valla turvalisuse ja kriisi tekke ohtudeks neli peamist riskitegurit:

- üleujutusohu;
- pikaajalise elektrikatkestuse oht;
- tormiga kaasnevad ohud;
- maanteetranspordi sõiduki(te) õnnetusega kaasnev ulatuslik keskkonnareostuse oht.

Turvalise elukeskkonna loomine piirkonnas eeldab valdkonna tähtsustamist nii arengukavas kui järgnevate aastate tegevusplaanides. Liiklusohutust silmas pidades on olulised teedevõrgu korrashoid ja arendamine, päästevõimekuse arendamine, elanike turvalisusealase teadlikkuse tõstmine, kriisivalmiduse ja -teadlikkuse tõstmine.

Häädemeeste alevikus asub 2015. aastal rajatud politsei- ja päästkeskuse hoone koos päästkeskuse ja politseitööruumidega, Pärnu Haigla üks kiirabi õbrigaadidest ning Päästeameti Pärnumaa päästepiirkonna Häädemeeste Päästekomando.

Vabatahtlike organisatsioonidena tegutsevad 2016. aastal asutatud Jaagupi Vabatahtlik Merepääste MTÜ, kelle eesmärk on parandada kogukonnateenuseid jmt. Ühingu kodusadamaks on Jaagupi sadam. 2022. a asutati Uulu Vabatahtlik Päästeselts, kes tegutseb Uulus. Ühingu eesmärkideks on kogukonna turvalisuse tõstmine läbi ennetustegevuste ja elanikkonna toetamine kriisiolukordades.

10.1 Elanikkonnakaitse visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Elukeskkonna kriisivalmiduse eelduste loomine, tagamaks kogukonna jätkusuutliku toimimise ka kriisiolukorras.*

Kitsaskohad:

- üleujutusohuga alade kaitse puudumine;
- naabrivalve piirkondade vähesus;
- turvalise liikumise tagamiseks ei ole piisavalt kergliiklusteid (sh vana Riia maantee, jt);
- tänavavalgustus asulates on ebapiisav;
- evakuatsioonikohtades puuduvad esmased tarbe- ja majutusvahendid, kõikidele kohtadele ei ole reservtoitesüsteem välja ehitatud ja puudub elektrigeneraator.

11. Haldussuutlikkus, avatud valitsemine ja partnerlus

Häädemeeste valla omavalitsuse esinduskoguks on Häädemeeste Vallavolikogu, mille valivad valla hääleõiguslikud elanikud. Omavalitsuse täitevorganiks on Häädemeeste vallavalitsus, mis moodustatakse volikogu poolt. Häädemeeste Vallavolikogus on 19 liiget. Häädemeeste Vallavolikogus on 2025 aasta seisuga erinevaid eluvaldkondi käsitlevad komisjonid: majandus- ja eelarvekomisjon; arengu- ja planeeringukomisjon; haridus-, sotsiaal- ja noorsootöökomisjon, kultuuri- ja spordikomisjon ning revisjonikomisjon.

Häädemeeste vallal on 17 vallavalitsuse hallatavat asutust: Häädemeeste Huvikeskus; Häädemeeste Keskkool; Häädemeeste Lasteaed; Häädemeeste Muuseum; Häädemeeste Muusikakool; Häädemeeste Raamatukogu koos haruraamatukogudega; Häädemeeste Eakate Kodu; Kabli Lasteaed; Metsapoole Põhikool; Tahkuranna Lasteaed-Algkool; Treimani Rahvamaja; Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus; Uulu Lasteaed; Uulu Põhikool; Uulu Raamatukogu; Võiste Raamatukogu; Tahkuranna noortekeskus.

Häädemeeste vallavalitsus oma töökorralduses on rakendamas [Avatud valitsemise partnerlus](#) tööpõhimõtteid. Avatud valitsemise partnerlus on rahvusvaheline algatus hea riigivalitsemise edendamiseks maailmas, silmas pidades tehnoloogia arengust tulenevaid võimalusi. Avatud valitsemine tähendab võimu teostamist ausalt, läbipaistvalt ja dialoogis kodanikega. Tegevuste läbipaistvus ja vallaelanikele olulise info kättesaadavus tagatakse info avaldamisega nii valla koduleheküljel kui ka muude infokanalite kaudu (Facebook, valla ajaleht jt).

2024. aastal elanike seas läbiviidud küsitluse tulemusena on elanikud haldussuutlikkusega Häädemeeste vallas rahul. Küsitluses hinnati rahulolu valla elanike kaasamises (väga rahul 5,2% ja rahul 18,7%), informatsiooni kättesaadavust (väga rahul 6,5% ja rahul 27,7%), asjaajamise lihtsust (väga rahul 7,1% ja rahul 17,4%), probleemide lahendamise kiirust (väga rahul 5,8% ja rahul 16,8%) ja rahulolu vallaametnike tööga (väga rahul 5,8% ja rahul 27,1%).

Haldussuutlikkuse ja koostöö tagamise üheks oluliseks aluseks on avatud valitsemise partnerluse tööpõhimõtete rakendamine, sh tegevuste ja otsuste läbipaistvuse tagamine, meeskonnatöö elanike ja valdkondlike spetsialistidega, kogukonna kaasamine, vallaelanike arvamuste kuulamine, vastutustundlike otsuste langetamine, meeskonna arendamine ja efektiivsete teenuste toimimise arendamine.

Visioon: Avalike teenuste täiustamine ja ajakohastamine vastavalt elanike muutuvatele vajadustele.

Kitsaskohad:

- vähesed finantsvahendid füüsilise keskkonna ja teenuste järjepidevaks arendamiseks;
- noorte vähene huvi omavalitsuse tegevuste, elu korralduslike otsustusprotsesside ja tööpõhimõtete vastu;
- mitme elukohaga elanike mõju teenuste korraldamise vajadusele, jättes seejuures tulubaasi teise elukohajärgsesse omavalitsusse;
- avalike teenuste süstematiseeritud andmete puudumine, et arendada andmepõhist juhtimissüsteemi oluliste otsuste langetamisel.